

Primorski dnevnik

*Cesar
Bush
je nag!*

MARTIN BRECELJ

Dopisnik egiptovske televize al Bagdadia Munatadar al Zeidi je najbrž našel bližnjico, po kateri se povzeti v zgodovinske analne. S tem, da je na nedeljski tiskovni konferenci v Bagdadu začučal svoje čevlje proti ameriškemu predsedniku Georgeu Bushu, češ da je »pes«, je na mah postal heroj v iraškem in v širšem muslimanskem svetu. Sicer pa je lučanje čevljev na Busha že postala uspešna videoigrica na spletni strani www.blogsut.com, ki v ZDA zbira šale na račun republikancev.

A zakaj je gesta časnikarja tako »vzgalca«? Z njim je al Zeidi na preprost način uspel pokazati, da je tudi mogočni šef Bele hiše na vsezadnje nadaren smrtnik. Ponovila se je zgodba, ki jo Hans Christian Andersen pripoveduje v svoji pravljici o novih cesarjevih oblačilih, v kateri si je deček upal razodeti, da je cesar pravzaprav nag. Pa tudi zgodba, ki jo je upodobil Janez iz Kastva v Mrtvaškem plesu na naših Hrastovljah, v kateri si mrtveci podajajo roke s pačem, invalidom in drugimi, ne glede na njihov stan.

Da, obstaja neki »smrtniški« vidik, ki ga naposled moramo upoštевati in ki je manj nebogljiv, kot se na prvi pogled kaže. To je tisti vidik, ki nas opozarja, da smo konec koncev vsi enaki. Gre torej za demokratični princip in moč, na katero se ta princip opira, ni moč orožja, ampak je moč tiste navidezne nebogljene stvari, po kateri smo si ljudje enaki in ki ji pravimo razum ali svobodni pristanek. Nekoga res »osvojimo«, če dosežemo njegovo privoljenje, in ne če si ga podjarmimo z orožjem.

L'AQUILA - Ob močni uveljavitvi Di Pietrove Italije vrednot

Na volitvah v Abrucih zmagala desna sredina

Drastičen padec volilne udeležbe - Poraz Demokratske stranke

TREBČE - Pomembne obletnice

Trojno praznovanje

V soboto so na prireditvi proslavili »rojstna dneva« društva in osnovne šole in poimenovanje slednje

TREBČE - Prireditvi so dali naslov Trebče, oj Trebče, to je našava, z njo pa so v soboto proslavili 110-letnico delovanja društva Primorec, 140-letnico ustanovitve osnovne šole in 30-letnico njenega po-

imenovanja po Pinku Tomaziču. Program so v celoti oblikovali mladi domačini: otroci šole in vrtca, napovedovalka Eva Ciuk, Andrej Rismundo kot duhovit recitator in igralec Danijel Malalan, ki je nastopal s pevski-

mi točkami. Sproščenemu in mladostno zasnovanemu programu so resnejše tone dodali nagovori, ki seveda niso mogli obiti sedanjega težavnega položaja.

Na 6. strani

NOVA GORICA - Vsebinski novoletni sprejem
**»Italija hoče zmanjšati
vpliv slovenske manjšine«**

za samo 129 eur!

Estetica orchidea

PONUDBA ZA JESEN in ZIMO:

3x MASAŽA ZA SPROSTITEV - 50 min
1x SCRUB TELESA - 30 min
1x PEDICURE IN MANICURE
1x GLOBINSKO ČIŠČENJE IN NEGA OBRAZA

za samo 129 eur!

Od 15.11. do 31.12.08 20% popusta za vse!
Estetske usluge vam nudimo tudi na domu!

Za rezervacijo pokličite na št. 040 2171089

FERNETIČI, 3 - OB HOTELU FERNETTI, 200m PRED MEJO

TOREK, 16. DECEMBRA 2008

št. 298 (19.388) leto LXIV.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zadrž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Dobrodo« v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.it> e-mail: redakcija@primorski.it

POŠTNINA PLĀCANĀ V GOTOVINĀ

Spredzane in abonamenta postale 45% Art 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 € CENA V SLOVENIJI 0,90 €

9 771124 666007

L'AQUILA - Berlusconijeva stranka Ljudstvo svobode z občutno prednostjo vozi na deželnih volitvah in čeprav je šteje glasov še v teku, je desna sredina v bistvu že zmagala. Njen kandidat Gianni Chiodi vodi s preko šestimi odstotki glasov pred svojim tekmečem Carlom Costantinijem. Najočitnejši podatek pa je nizka volilna udeležba, saj se je deželnih volitev udeležilo manj kot 53% volivcev, kar je kakih trideset odstotkov manj kot na minulih političnih volitvah. Podatek je po splošnih ocenah posledica afere v zdravstvu, ki je priedela do aretacije nekdanjega predsednika dežele Ottaviana Del Turca.

Na 28. strani

V Trstu včeraj srečanje deželnih vodstev SKGZ in DS

Na 3. strani

Na tržaški zbornici o lokalnih učinkih globalne krize

Na 4. strani

Ob Doberdobskem jezeru rešeljikov raj za čebele

Na 24. strani

Teden kiparskega navdiha na Jeremitišču ujeli v publikacijo

Na 25. strani

Iztok Mlakar uvedel praznične petke SSG

Na 27. strani

Zlatarna Tul

Urnik:
od torka do sobote
9.00 - 15.30
non stop

Boljunc - na Trgu
tel. 040.228092

LJUBLJANA - Slovenski zunanji minister o nadaljevanju pristopnih pogajanj

Žbogar: Za dogovor s Hrvaško je še nekaj dni

Sanader izrazil upanje, da bosta Slovenija in Hrvaška kmalu podpisali skupno izjavo

LJUBLJANA/NEW YORK - Zunanji minister Samuel Žbogar je včeraj poudaril, da je časa za dogovor s Hrvaško glede nadaljevanja njenih pristopnih pogajanj z EU manj kot do petka, ko bo pristopna konferenca, saj bi v četrtek o njem morala odločati vlada, nato pa še v DZ. Hrvaški premier Ivo Sanader pa je izrazil prepričanje v skorajšnji dogovor. Medtem ko Slovenija govori o pismu, ki naj bi ga Zagreb poslalo francosko predsedstvu, sicer Zagreb govori o slovensko-hrvaški skupni izjavi.

Sanader je tako v nedeljo izrazil upanje, »da bosta Hrvaška in Slovenija kmalu podpisali skupno izjavo.« Menim, da so obeti za dosega razumnega stališča dobrati, saj v omenjeni izjavi ne želimo prejudicirati urejanja mejnih problemov, ki bi nas potem obremenjevali pred mednarodnimi tlesi, v okviru katerih bomo te probleme reševali,« je dejal.

Žbogar, ki je za zaprtimi vrati seznani odbor DZ da zunanj politiko s potekom pogovorov s francoskim predsedstvom EU glede iskanja kompromisa, da bi Hrvaška v petek na pristopni konferenci v Bruslju lahko odprla deset poglavij v pogajalskem procesu z EU, pa je pojasnil, da rešitev še ni in da se pogovarjajo na osnovi slovenskega osnutka pisma.

Kot je pojasnil, so v tem procesu še vedno elementi, s katerimi se slovenska stran ne strinja, vendar pa se pogovori nadaljujejo, čas pa je še par dni. »Časa je v bistvu malo manj kot do petka. Vendarle se mora o tem predlogu izjasniti slovenska vlada in ponovno OZP in odbor za zadeve EU, tako da nekako do četrtega oz. do konca srede bi verjetno morali imeti neko odločitev,« je povedal Žbogar.

Vseeno je menil, da je odločitev možno izpeljati v roku. OZP in OEU bi namreč vendarle lahko odločala še v četrtek po seji vlade, nato pa bi še isti dan v Bruslju odločal tudi odbor stalnih predstavnikov članic EU, je opisal potek razvoja dogodkov, po katerem bi Hrvaška še ujela petkovo pristopno konferenco z dogovorom za odprtje oz. zaprtje vseh predvidenih poglavij.

»Mi še vedno iščemo rešitev; vidimo, kje bi lahko bila rešitev, ki bi bila sprejemljiva za Slovenijo in upamo, da se bomo glede tega lahko zedinili s Francozzi in s Hrvati,« je še pojasnil zunanj minister.

Povedal je še, da Slovenija vztraja pri evropskem okviru reševanja tega vprašanja. »Gre za pogajanja Hrvaške z EU, gre za poglavja, ki so del pogajanj z EU, v katerih je prišlo do teh prejudic meje, tako da mora biti tudi rešitev, ki bi nas zadovoljila, v tem evropskem okviru,« je dejal.

»Mislim, da okoli tega niti ni tak nesporazum s hrvaško stranko. Mislim, da se glede tega strinjam, da bo ta rešitev v evropskem okviru, kar pomeni, da bo na eni strani Francija v imenu predsedstva EU in na drugi strani Hrvaška,« je še pojasnil Žbogar.

Poudaril je, da gre zdaj predvsem za različne osnutke pisem. »Mi imamo svoj osnutek pisma in Francozzi so imeli prejšnji teden svoj osnutek.

Trenutno delamo na našem osnutku, kjer pa še ni vse usklajeno,« je povedal, več podrobnosti o vsebinah tega osnutka pa ni želetel navesti, ker naj bi to še ostalo predmet pogajanj. »Rešitev obstaja tako, kot jo mi vidimo, zaenkrat je Hrvaška še ne vidi v tej smeri,« je še dodal slovenski zunanj minister.

Je pa o tem, »kaj je problem«, Žbogar seznanil člane OZP, vendar tu je predsednik odbora Ivo Vajgl o tem ni želetel povedati kaj več. Dejal je le da, so se pogovarjali o nekaterih stališčih, ki so v francoskem oz. slovenskem osnutku pisma. »Odbor je podprl stališče vlade, da je treba ustvariti pogoje za resne pogovore s Hrvaško. Imamo re-

SLOVENSKI
MINISTER ZA
ZUNANJE ZADEVE
SMUEL ŽBOGAR

HRVAŠKI
PREDSEDNIK VLADE
IVO SANADER

sne probleme v odnosih, ki jih je treba rešiti, in to ne od danes na jutri in ne na hitro,« je povedal Vajgl.

Ocenil je tudi, da ni nikakršnega razloga za hitenje. »Petek ni zadnji datum v odnosih Slovenije in Hrvaške. Če se do petka ne bomo uskladili, se bo pač treba usklajevati naprej. Hrvaška tudi ne bo v petek vstopila v EU, bo pač nekaj zamude, če ne bomo soglasni,« je dejal Vajgl.

Kot je na novinarski konferenci poudaril predsednik tega nevladnega

zdržanja France Bučar, je treba jasno poudariti, da načela zunanje politike določa DZ in da sklicevanje na dogovore, kot sta bila sporazum o meji Drnovšek-Račan ali pa lanski blejski dogovor premierov Sanader-Janša glede reševanja vprašanja meje s posredovanjem tretjega, nima teže. Po njegovem državi tudi nimata o čem odločati na arbitraži, saj gre pri t.i. sporih vprašanjih glede meje za »del slovenskega prostora, ki ni bilo nikoli hrvaško in je naseljeno s Slovenci«, to je ga mora Slovenija zahtevati.

Predsednik OZP Vajgl je v odzivu ocenil, da je treba omenjeni pobudi razmisli, da pa bo težko doseči takšen temeljni dokument o odnosih s sosednjim državo, »še posebej če je v teh odnosih nekaj precej štrlečih odprtih vprašanj.« Mogoče je to prava pot, ampak sam se v tem trenutku še ne morem ogreti za to,« je dejal. (STA)

POBUDA - Kulturno-zgodovinski tabor v Kopru

Akcija duštva TIGR Klub mladih stopa na svojo pot

Mladi tigrovci so se v nedeljo pri spomeniku junaku na bazovski gmajni srečali z Borisom Pahorjem

KROMA

Ta konec tedna je bil v Kopru kulturno-zgodovinski tabor namenjen članom Kluba mladih Tigrovcev. Zbral se je šestnajst učencev, dijakov in študentov, ki so se seznanjali z zgodovino protifašističnega boja primorskega naroda. Prišli so z Bovškega, s Kobarškega, iz Benečije, iz Goriških Brd, Vipavske doline, Kraša in celo iz Radovljice in Domžal. Mladi slovenski domoljubi, ki jim ni vseeno kaj se dogaja s slovensko kulturo v zamejstvu, ki jim enotni slovenski kulturni prostor ni samo parola političnih programov! Mladi, ki hočejo biti aktivni sestvarjalci tega enotnega kulturnega prostora, zato Klub mladih Tigrovcev nastopa kot Kulturna akcija TIGR. Klub je bil ustanovljen lansko leto in širi svoje članstvo tudi med mlade in Tržaški in Goriški pokrajini, mlade na Pivškem, Postojnskem, Brkinih in Obali. To je mlada generacija, ki ji je cilj ustvarjanje slovenske kulture od Čedad, Gorice in Trsta do Ljubljane in Celovca, do Maribora in Močnošča. Gostovalno pojmovanje slovenske in zamejske kulture mora počasni nadomestiti ideja o ustvarjanju slovenskega kulturnega prostora tudi preko državnih meja. Tako mladi člani Tigra svoje kulturno poslanstvo tudi razumejo. Zgodovinski boj Primorcev razumejo kot boj za ohranjanje kulturne identitete slovenstva. Razumejo ga kot upor duha. Tistega neuklonljivega duha, ki ga je opredelil pisatelj Boris Pahor v predgovoru knjige Zgodba o Tigru avtorja Silva Faturja.

Predsednik društva Tigr Primorske Marjan Bevk, ki je mlade nagovoril v Kopru je orisal fašistični program o popolnem izbrisavanju slovenske identitete, kar je Primorce pripeljalo v ilegalno narod-

no obrambno in kulturno delovanje, ki ga je vodila organizacija TIGR s podporo celotnega Primorskega naroda. Ogledal so si dokumentarni film o Bazovških žrtvah in Tigru. Pisatelj Boris Pahor, s katerim so se srečali pri spomeniku Bazovških žrtvam jim je položil na srce, da je treba spoznati zgodovinska dejstva in resnico, da se zavež svojih korenin in iz nje črpajo ustvarjalno moč in ponos pridnosti slovenskemu narodu. Mladi so se poklonili žrtvam z recitacijami Gregorčiča in Kosovelja ter Klodiča iz Benečije.. Pisatelj Pahor je iz tega razvil milsel v vizionarstvu in upornosti slovenskega duha, ki kljub majhnemu narodovemu telesu ponosno in pogumno vztraja na preiphu velikih narodov. Srečanje s pisateljem Pahorjem in njegovo upanje v mlade rodove so mladim Tigrovcem vplile občutek pomembnosti njihovega poslanstva in delovanja.

Na sestanku so izbrali predsednico in tajnico, se odločili, da bodo ustvarili svojo spletno stran; da bodo zbirali v svojih okoliških podatki in pričevanja o ilegalnem kulturnem delovanju slovenskih društev v času fašizma; prevzeli nalogo za čuvanje in obeleževanje spomina na Črte brate, predvsem na prvo mlado žrtev v fašistični Evropi Mirka Brezavščka. Njemu v spomin bodo organizirali Dan domoljubja na Dobrovem v Brdih 18. marca prihodnje leto, ki naj bi postal tradicionalna prireditev in dan mladih primorskih rodoljubov. Kot Kulturna akcija Tigr pa bodo pripravili tudi večer slovenske domoljubne poezije, proze in pjesmi in z njo nastopili po slovenskem kulturnem prostoru.

Srečno pot mladi Tigrovci.

PRAGA Ljubljana najbolj pošteno mesto

PRAGA - Ljubljani je v nedavnom preizkusu novinarjev revije Readers Digest pripadel priznanje najbolj poštenega mesta na svetu. Novinarji so namreč v izbranih mestih izgubili 30 prenosnih telefonov in čakali, koliko od najdaljšev jih bo poskusilo vrniti lastniku. Z 29 vrnjenimi telefoni se je na sam vrh lestvice uvrstila slovenska prestolnica. Novinarjem se je ideja o preizkusu porodila potem, ko jih rezultati ankete s preprostim vprašanjem »Ali bi vrnili denarnico ali prenosni telefon, če bi ga našli?« niso zadovoljili. Ljudje kaj takšnega namreč po njihovem mnenju ne bi kar naravnost priznali. Zato so raje namerno izgubili 30 telefonov in več mestih in na rezultat, ki je razkril poštenost prebivalcev, počakali kar na policijski postaji.

Na vrh lestvice desetih najbolj poštenih mest se je tako »presenetljivo« uvrstila slovenska prestolnica. Kot so namreč zapisali na spletni strani www.tourism-review.com, »prebivalci Vzhodne Evrope ponavadi ne veljajo za vzor poštenosti in odkritosti«. A tokrat so Slovenci dokazali, da je predsednik že zastrel, saj je v Ljubljani kar 29 od 30 »izgubljenih« telefonov našlo pot nazaj do svojega lastnika.

CELOVEC

Nobenih novih dvojezičnih napisov

CELOVEC – Napovedi, da bo del deželnozborskih strank zlorabil nerešeno vprašanje dvojezičnih krajevnih tabel na južnem Koroškem v predvolilni kampanji za deželne volitve 1. marca prihodnje leto, so uresničile še preden se je le-ta resno začela. Po »zaslugi« Haiderjevih naslednikov v zavezniku BZÖ, bo namreč koroški deželnih zborov na svoji seji v četrtek v Celovcu vnovič razpravljal o vprašanju dvojezičnih krajevnih napisov, BZÖ pa hoče na njej izglasovati večinski sklep, da na Koroškem ne bo postavljenih nobenih dodatnih dvojezičnih tabel. Pri tem naj se vprašanje dvojezične topografije uredi z ustavnim zakonom na podlagi obstoječe ureditve - torej tudi brez upoštevanja razsodb ustavnega sodišča!

Potrebe glasove za večinski sklep v 36-članskem deželnem zboru naj bi po zadnjih informacijah poleg 15 poslancev BZÖ prispevali še trije poslanci ljudske stranke (ÖVP) ter edini poslanec svobodnikov v deželnem parlamentu Franz Schwager. Proti pa bo glasovalo vseh 14 poslancev socialdemokratske stranke (SPÖ) in oba predstavnika Zelenih. Slednji so točen napovedali na tiskovni konferenci oz. v tiskovni izjavi.

Da gre pri načrtovanem sklepu proti vsakršni dodatni dvojezični tabli za očitno predvolilno potezo, s katero hoče BZÖ poglobiti polarizacijo prebivalstva prav s pomočjo manjšinskega vprašanja, je razvidno iz dejstva, da četrtek sklep deželnega zbora ne bo imel nikakršnih posledic: manjšinske zadeve so namreč pristojnost zvezne vlade oz. zveznega parlamenta, ne pa koroškega deželnega zbora!

Na to opozarjajo ne samo predstavniki slovenske manjšine na Koroškem, temveč tudi socialdemokrati (SPÖ) ter poslanec ljudske stranke Raimund Grilc, ki je napovedal, da bo – kot že pred zadnjim glasovanjem o tablu pred mesecem dni – tudi tokrat zapustil sejo deželnega parlamenta. Predlog BZÖ, da se vprašanje dvojezične topografije uredi z ustavnim zakonom na podlagi obstoječe ureditve iz leta 1977 in se ob tem sploh ne upoštevajo razsodbe ustavnega sodišča, je za Grilca »pravno povsem vprašljiv«. Z njim hoče Haiderjevi nasledniki nič drugega kot zase mobilizirati volivce iz nemškonacionalnega tabora.

Zelo jasen, hkrati pa tudi zaskrbljen se je na najnovejši potezo BZÖ-ja odzval tudi predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev (NSKS) Matvej Grilc. Zanj gre za »čisto predvolilno potezo«, začudi ga pa drža ljudske stranke »ki še nikdar ni bila uspešna pri lovu po glasovih iz nemškonacionalnega tabora in to tudi tokrat ne bo!« S podporo sklepa, ki pomeni neuvoščevanje razsodb ustavnega sodišča in s tem pravne države, pa »se ljudska stranka postavlja izven ustavnega lokta«, je pristavljal predsednik NSKS. Kljub temu je Grilc optimističen, da bo vprašanje dvojezičnih tabel le še rešeno – toda šele po deželnih volitvah na Koroškem. „Sledi obdobje petih let brez volitev, ki ga bo pač treba koristiti“ je poudaril predsednik NSKS.

Kot »hudo grožnjo proti manjšini in socialnemu miru na Koroškem« pa je napoved BZÖ v zvezi z dvojezičnimi tablami označil deželni poslovodvod Enotne liste (EL) Adrian Kert. Slednji vidi v najnovejši potezi Haiderjevih naslednikov »močno prizadevanje, da se to vprašanje vnese v volilni boj in s tem negativno emocionalizira«: »Niti obstoječa ureditev iz leta 1977 se ne upošteva. Takšna politika izključevanja je udarec v obraz narodne skupnosti. Izreči se proti vsakršnim dvojezičnim napisom pomeni zaostrečev socialnega miru na Koroškem«, meni Kert.

Ivan Lukanc

TRST - Srečanje med deželnimi vodstvi SKGZ in Demokratske stranke

Problematični trenutek terja dogovorjeno politiko

Pozitivna ocena nove slovenske vlade, ki upošteva politično pluralnost Slovencev v Italiji

Predstavniki deželnega vodstva SKGZ so se včeraj na sedežu krovne organizacije v Trstu sestali z deželnimi voditelji Demokratske stranke. Delegaciji sta vodila predsednik Rudi Pavšič in Bruno Zveč, srečanja pa so se udeležili še Livio Semolič in Marino Marsič (SKGZ) ter senatorka Tamara Blažina in Štefan Čok (DS).

Pavšič je na srečanju poudaril pomem obdobja plodnih odnosov in sožitja med Slovenci v Italiji in večinskim prebivalstvom, kar je bilo značilno za čas Illyjeve deželne uprave in Prodijeve vlade. S prihodom desnice na oblast se je ozračje občutno skalilo, do Slovencev se žal množijo negativni znaki, izvajanje zaščite doživlja zastoj. Predsednik SKGZ je sogovornikom izrazil pričakovanje, da bo stranka pritisnila na deželnega predsednika Renzo Tonda, naj podpiše odklop o vidni dvojezičnosti. Pavšič pričakuje od Demokratske stranke, da bo tudi v prihodnosti nosilka interesov slovenske narodne skupnosti, saj je med Slovenci po konsenzu večinska, s številnimi izvoljenimi predstavniki na vseh ravneh.

Zveč je takšno usmeritev stranke potrdil tudi za prihodnost, o čemer priča tudi izvolev slovenskega predstavnika v parlament, čemur se stranka absolutno ne bo odrekla. Demokratska stranka bo po Zvečovi oceni vsekakor nosilka interesov Slovencev v Italiji, kar je zanje primarna vrednota in tega ne namenava prepričati drugim. Obenem je deželni tajnik izrazil interes za čim tesnejše sodelovanje tudi s slovenskimi Socialnimi demokratami, stranko predsednika slovenske vlade.

Senatorka Tamara Blažina je v svojem posegu naglasila pomen slovenske komponente stranke in njene prisotnosti na teritoriju. To bo stranka v bližnji prihodnosti okreplila s tematskimi srečanjemi. Blažinova je tudi poudarila, da problematični trenutek, ki ga doživlja naša skupnost terja odgovorno in dogovorjeno politiko. Demokratska stranka se zato zavzema za skupno manjšinsko omizje za učinkovitejši nastop. Blažinova je tudi pozitivno ocenila pristop nove slovenske vlade, ki upošteva vse politične komponente med Slovenci v Italiji.

STRASBOURG Poslanec Kacin o pritiskih na Slovence v Italiji

STRASBOURG - Evropski poslanec iz Slovenije Jelko Kacin (član parlamentarne skupine ALDE/LDS) je včeraj ob začetku decembrskega plenarnega zasedanja Evropskega parlamenta v Strasbourguru opozoril na pritiske italijanskih oblasti na slovensko manjšino v Italiji in njeno šolstvo. Ob tem je izpostavil incident v slovenski Osnovni šoli Frana Saleškega Finžgarja v tržaškem predmestju Barkovlje, ki so jo zaradi uporabe slovenske trobojnice pri otvoritvi jedilnice obiskali celo karabinjerji, kar je po mnenju evropskega poslanca nedopustno. »Karabinjerji nimajo v šoli kaj iskat,« je poudaril Kacin.

Opozoril je, da so oblasti, ko se je podoben incident zgodil pred leti, podobno posredovanje karabinjerjev utemeljile na fašistični zakonodaji.

»To niso ne evropski ne slovenski standardi. To je pritisk in to je sramota,« je bil oster poslanec Jelko Kacin.

Ob tem je Kacin v enominutnem govoru ob začetku zasedanja v Strasbourgu spomnil, da je Trst poln kitajskeh napisov, kar pa, kot je dejal, nikogar ne moti.

Med včerajšnjim srečanjem na tržaškem sedežu SKGZ

KROMA

SKGZ - Ob čestitkah Dragu Štoki za izvolitev

Rudi Pavšič: Krovni organizaciji naj skupaj pokažeta sposobnost vizije

Predsednik SKGZ Rudi Pavšič izreka iskrene čestitke Dragu Štoki ob ponovnem imenovanju na mesto predsednika Sveta slovenskih organizacij. Čestitke organizacije gredo tudi trem podpredsednikom, Giorgiu Banchingu za videmsko, Walterju Bandelu za gorisko in Igorju Šabu za tržaško pokrajinijo.

Pavšič je prepričan, da se bo sodelovanje med predsednikoma nadaljevalo v dosedanjem pozitivnem slogu in da se bo razširilo na vodstvo obeh krovnih organizacij ter na številne članice, ki so izraz manjšinske organizirnosti. Po njegovih ocenah bo potrebno prepričano stopiti na pot reform in racionalizacije, tako kot je bilo nakazano na skupnem programske razmišljjanju, ki

sta krovni pripravili prav z namenom, da poiščeta perspektivno rešitev za bogato in razvijano dejavnost, ki jo premorejo Slovenci v Italiji.

Tako kot je izpostavil na kongresu SSO, je predsednik SKGZ prepričan, da tudi v zdajšnjih nelahkih časih za slovensko narodnostno skupnost, morata krovni organizaciji pokazati sposobnost vizije, ki nas bo celovito postavila v stvarnost tretjega tisočletja, ki ga je zaznamovalo veliko epochalnih sprememb. Te so potrebne tudi znotraj manjšine, ki mora presegati svoje ozke meje in postati protagonistka v širšem obmejnem kontekstu.

Na »bel listu«, ki ga je predsednik SKGZ ponudil prijateljem SSO, bo potreben čimprej zapisati potrebna vse-

binska in operativna izhodišča, se zavzeti za večjo povezovalnost in poiskati tam, kjer je mogoče, procese združevanja, strukturalna in v sami dejavnosti. Upoštevati bo treba in biti spostljivi do razlik, ki karakterizirajo našo civilno družbo. Skrb in energije morajo biti usmerjene v kakovost ponudbe in učinkovitost pri uveljavljanju slovenskega jezika in kulture.

Pavšič izraza prepričanje, da sta SSO in SKGZ sposobni teh izzivov in da si to pričakuje velik del naše skupnosti. Na obeh predsednikih je torej največja odgovornost, da bosta prva nosilca teh potreb in da bosta organizaciji postali dejavnika zanimive, učinkovite in ponosne slovenske narodnostne skupnosti v Italiji.

LJUBLJANA

Preverjajo izjave konzula Humarja

LJUBLJANA - Slovensko zunanjje ministvrstvo je včeraj zagotovilo, da preverja dejstva v zvezi z odzivom začasnega odpravnika poslov na generalnem konzulatu Slovenije v Trstu Božidarja Humarja na odprtje jedilnice v slovenski šoli v Barkovljah. Ob odprtju nove menze osnovne šole Franja Saleškega Finžgarja so minuli torek prelezli trak s slovenskimi bavrami. Kot je znano, je dogodek za italijansko stran postal kamen spotike, saj bi po njihovem moral biti uporabljen trak v barvah italijanske zastave, zato so naslednji dan šolo obiskali celo karabinjerji. Kot je takrat poročal tržaški dnevnik Il Piccolo, naj bi dejanje ravnateljice omenjene šole Fiorelle Benčič, ki je prerezala omenjeni trak, kritiziral tudi odpravnik poslov na slovenskem konzulatu Humar.

Iz službe za odnose z javnostmi zunanjega ministvrstva so včeraj na pisno vprašanje agencije STA odgovorili, da MZZ »preverja vsa relevantna dejstva« v zvezi z izjavo Humarja. Poudarili so tudi, da Urad vlade za Slovence v zamejstvu in po svetu ter MZZ »delujeta usklajeno, da se takzapieti ne bi več dogajali, predvsem pa, da se zagotovi nemoteno delovanje organizacij in inštitucij slovenske manjšine v Italiji«.

Izrazili so še »globoko obžalovanje« zaradi odločitev italijanske vlade in parlementa, s katero je bilo potrjeno znižanje finančnih prispevkov slovenski manjšini. Izrazili so tudi pričakovanje, da bodo pristojne italijanske institucije na primeren način, takoj kot je bilo objavljeno s strani njihovih najvišjih predstavnikov, zagotovile manjkajoča sredstva in s tem omogočile nadaljnje delo in razvoj slovenske manjšine v Italiji.

Slovenska vlada je sicer minuli teden okrepila prizadevanja za rešitev finančnega položaja slovenske manjšine v Italiji, ki ji zaradi novega italijanskega finančnega zakona grozi občutno zmanjšanje sredstev. Da bi našli rešitev, se je med drugim premier Borut Pahor ob robu vrha EU v Bruslju dvakrat sestal z italijanskim kolegom Silvijom Berlusconijem. Ta je Pahorju zagotovil, da bo vlada v Rimu »na primeren način v naslednjih mesecih naredila vse, da bi slovenska manjšina dobila približno enako vsoto denarja,« kot jo ima sedaj. To mu je obljubil, potem ko je italijanski senat minuli teden podprt finančni zakon, ki zmanjšuje sredstva za manjšino. (STA)

DEŽELNI SVET - Stališče Mavrične levice o deželnem finančnem manevru

Za varnost 25 milijonov, za krizo nič

Deželni finančni zakon, o katerem bo deželni svet začel razpravljati danes, je po mnenju opozicijske svetniške skupine nezadosten

Stefano Pustetto, Igor Kocijančič in Roberto Antonaz

KROMA

(v glavnem gre za namestitev nadzornih videokamer v mestih in vseh celih 25 milijonov evrov, to pa v času hude gospodarske krize.

V zvezi s krizo samo pa osnutek deželnega finančnega zakona ne

predvideva posebnih postavk. »Tako državna kot deželna vlada skrbita za ohranitev stabilnosti bilance, medtem ko bi morali biti v tem trenutku pogumnejši in naklonjeni nekoliko višji zadolžitvi,« pravi Kocijančič. Mavrična levica je pripravila 15 amandmajev. Med drugim predlagata, da bi s t. i. bonusi deželnih svetnikov ustavili socialne sklade za kljubovanje gospodarski stiski.

OBLETNICE - Slavili sta osnovna šola in domače društvo

Trebče, oj Trebče, to je naša vas in trije jubileji naenkrat

S poezijo Atilija Kralja, glasbenimi utrinki domače godbe in predvsem z nastopom učencev osnovne šole so v Trebčah obeležili kar tri obletnice pod skupnim naslovom Trebče, oj Trebče, to je naša vas. Letos poteka namreč 110-letnica delovanja društva Primorec, 140-letnica ustanovitve osnovne šole in 30-letnica njenega poimenovanja po Pinku Tomažiču (temu bi lahko dodali še 95-letnico sodelujega godbenega društva Viktor Parma).

Program so v celoti oblikovali mladi domačini: otroci šole in vrtca, napovedovalka Eva Ciuk, Andrej Rismundo kot duhovit recitator in igralec Danijel Malalan, ki je nastopil s pevskimi točkami. Nostalgija po opuščenih vrednotah, bolj pristrem in neposrednem soočanju z ljudmi je sporočilo, ki so ga posredovale izbrane poezije v narečju Atilija Kralja, avtorja teksta trebenske himne, a tudi uspešne pesni Suha v uglasbitvi Aleksandra Vodopivec, ki ga je Malalan zapel skupaj z novejšim Sinek muj, s katerim je Tullio Možina prejel nagrado za najboljši tekst na festivalu narečne poevke v Mariboru.

Hitre spremembe, pridobitve in izgube na tehnološkem in družbenem področju od ustanovitve trebenske šole do danes so bile vezna nit priporočkov, ki so jih izvedli otroci vseh razredov celodnevne osnovne šole. Učenci so pod mentorstvom svojih učiteljev pripravili priložnostno produkcijo z naslovom Naši šoli za rojstni dan, ki je s kančkom humorja slonela na primerjavi med preteklostjo in sedanostjo s prikazom starih in novih iger, izštevank, navad. Ob koncu so vsi otroci zapeli šoli svoje vočilo, kateremu so se pridružili malčki vrtca Elvire Kralj, in še himno šole, pri kateri je sodelovala tudi skupina malih glasbenikov.

Iskanje nekonvencionalnih, gledališko naravnih oblik, ki povezujejo vse elemente tradicionalne proslave v bolj strnjeno in tekočo celoto, znamuje najnovejše usmeritve kulturnih društev v naših krajih. Skupna proslava trebenskega društva in šole pa je proti toku (in to tudi zaradi inštitucionalnih dolžnosti dvojnega praznovanja) prepustila glavno vlogo govornikom, ki so se zvrstili pred in po nastopu otrok.

Splošna, vsedržavna kriza kulturnih ustanov in ogroženi položaj slovenske manjšine v naši deželi sta postala vodilna tema posegov, ki so ob

prazniku društva in šole izpostavili težave in strahove širše, šolske in kulturne stvarnosti. Najbolj zaskrbljeno se je izrazil predsednik SSO-ja Drago Štoka, ki je zelo jasno pojasnil svoje stališče in mnenje glede praznih obljub državnih oblasti, obenem je izrazil prepričanje, da bodo Slovenci prav v najbolj napetem položaju znali pokazati svojo enotnost, strnjeno in ponos, kot so storili naši predniki v veliko hujših časih. Besede predsednika Zadružne kraške banke Sergija Stancicha so nekoliko ublažile vtis z bolj optimističnim pogledom na bodočnost, h kateri moramo pristopati z večjim zaupanjem.

Kot glasnica krajevne šolske stvarnosti je stopila pred mikrofon tudi ravnateljica openskega didaktičnega ravnateljstva Marina Castellani, ki je govorila o razvoju šole od pomladni narodov do danes in o njeni vlogi pri utrjevanju narodne zavesti in spoštovanju do lastne kulture, ki je tudi temelj spoštljivega odnosa do drugih kultur v dobi večkulturnosti. Svoje misli o kul-

turi kot vrednoti je podala tudi dolgoletna predsednica društva Primorec Anica Kralj Malalan.

Pozdrave in vočila so ob mnogih krajevnih društvenih prinesli tudi predstavniki ZSKD-ja Rinaldo Vremec, predsednik Slovenske prospective Marij Maver, ravnateljica pobratene šole iz Prestranca, Nidja Sivic za pevsko društvo Krasje, predstavnica osnovne šole z Općin in predstavnica združenja staršev trebenske šole in vrtca, ki je vodila dodačna prispevka za nakup novega računalnika.

Predsednica SKD Primorsko Sabina Citter je podelila nekaj priložnostnih priznanj in je predstavila izid nove, jubilejne brošure, ki je nastala kot dopolnilo k prejšnji in zaobjema pregled delovanja društva in šole v zadnjih desetih letih. Pobude ob trebenskih obletnicah so se nadaljevale naslednji dan, ko so v Hiši ud Ljenčkice odprli slikarsko in fotografsko razstavo Zgodbe, ki so mi jih vedno pripovedovali nototi. (ROP)

BARKOVLJE - Še o slovenskem traku

Štirje ravnatelji solidarni z Benčičeve

Trak s slovenskimi barvami je v slovenskih šolah ustaljena navada

Podpisani ravnatelji državnih šol s slovenskim učnim jezikom na Tržaškem izražamo solidarnost kolegici Fiorella Benčič, ki je bila v zadnjih dneh tarča medijskih kritik ter neosnovanih obtožb s strani nekaterih javnih upraviteljev zaradi dejavnosti, ki ni bilo in ni hotelo biti izvir državnim oblastem.

Nastavitev traku s slovenskimi naravnimi barvami je v slovenskih šolah ob različnih slovesnostih, praznovanjih, poimenovanjih, obletnicah starodavnih ustavljenih navada, kot je petje narodnih pesmi, izpostavitev praporov ali sprejem gostov s kruhom in soljo v narodni noši. To spada v našo kulturo in običaj. In nenačarne je to zakonsko dovoljeno, saj živimo v demokratičnem družbenem ustroju.

Verjetno bi vsakdo izmed nas v podobnih okoliščinah enako ravnal kot kolegica Fiorella: v odsotnosti običajnih in utečenih protokolarnih zahtev s strani občinske uprave bi posegli po domačih simboli, ki so na šoli vedno prisotni, zato da bi slovensko obeležili praznično odprtje no-

vega objekta. Resnično ne vidimo v tem nič zgrešenega, še manj podcenjevalnega ali izvratnega. Na naši šoli učimo kulturo in zgodovino slovenskega in italijanskega naroda in učimo spoštovati simbole obeh narodov. Zelo nam je prijetno, ko na gostovanjih na šolah italijanske manjšine v Sloveniji, zapazimo privrženost in navezanost na italijansko simboliko in značake italijanskega pripadnosti. To se nam zdidi nadvise naravno in spada v kultiviranje lastne identitete.

Ljubiti in ohranjevati skozi čas simbole lastnega naroda pa ne pomeni spregledovati ali celo podcenjevati znakov državne pripadnosti. Kolegica Fiorella ni storila nič takega, zato ne razumemo grobih obtoževanj do šolnice, ki v vsakdanji učni praksi postavlja medkulturni dialog med prioriteto vzgoje in skupnemu sožitju.

Ksenija Dobrila
Marijan Kravos
Marina Castellani
Zvonko Legiša

Na sobotni proslavi so bili otroci glavni, sodelovali pa so seveda tudi ostali

KROMA

BARKOVLJE - Vprašanje deželnemu vladu Kako je z izvajanjem zakona o zastavah manjšin?

Vprašanje sta postavila svetnika Igor Kocijančič in Igor Gabrovec

Kar se je pred nedavnim zdajlo na osnovni šoli s slovenskim učnim jezikom Franja Saleškega Finžgarja v Barkovljah, je sprožilo neprimerno polemiko glede simbolov jezikovne, kulturne in narodne pripadnosti skupnosti z avtonomno identiteto in meče slabo luč na deželo Furlanijo-Julijsko krajino ob zaključku Evropskega leta medkulturnega dialoga. Obenem je to dokaz pomanjkljivega poznavanja evropske naravnosti FJK, ki se med drugim udejanjila tudi s sprejetjem deželnega zakona št. 27 iz novembra leta 2001. V to sta prepričana deželna svetnika Igor Kocijančič (Mavrična levica) in Igor Gabrovec (Slovenska skupnost-Demokratska stranka), ki sta o barkovljanski »aferi« naslovila vprašanje na deželno vlado.

Svetnika od deželne vlade želite izvedeti, ali se trenutno v kaki obliki preverja izvajanje zakona št. 27 iz leta 2001, ki v svojem 6. členu predvideva, da na ozemljih, kjer živijo predstavniki jezikovnih skupnosti, na javnih zgradbah poleg italijanske, evropske in deželne zastave visi tudi zastava manjšine. Obenem sprašujeta vlado, ali nima za potrebo z okrožnico obvestiti vse zainteresirane krajevne uprave o vsebinah omenjenega zakona s posebnim ozirom na šole, ki so naravni prostori za državljanovo vzgojo z evropsko naravnostjo.

OPČINE - Ob 67. obletnici ustrelitve Bobka, Ivančiča, Kosa, Tomažiča in Vadnala

Neurejeno strelišče potrjuje omalovaževalen odnos oblasti

Nagovora Fulvie Premolin in Roberta Birse ter nastop zborna Tabor - Predsedovala je Maja Malalan

Na openskem strelišču je v nedeljo potekala spominska svečanost ob 67-letnici usmrtiltve obsojenec na 2. tržaškem procesu Pinka Tomažiča, Viktorja Bobka, Ivana Ivančiča, Simona Kosa in Ivana Vadnala. Za visokimi dušecimi zidovi smo se prepustili vsakoretne obredu. V svinčenu, z grozecimi oblaki nabreklo nebo, so se kot običajno trudno dvignili otožni zvoki žalostink in besede govorcev ter nas popeljali v preteklost grozot in zanikanja človekovega dostojanstva, ki je že daleč, da le za nami, a še ne dovolj, da bi ne zaznavali še naprej njenih strupenih hlapov, ki dušijo sedanost. Še vedno je spominjanje vkljenjeno med mrke zidove, za zaklenjena vrata, ki jih odklenejo pogostokrat za tiste, ki se radi pomjerajo v strelske vesčinah, in le tu pa tam, ob posebnih priložnostih, za druge, ki bi se radi poklonili spominu ob strelnega orožja pokončanih življenj. Že v tem je dokaz, kako omalovaževalen odnos imajo nekateri do človekovega dostojanstva; kako si prikrojujejo preteklost po svoji meri in potrebi ter s tem onesnažujejo sedanost z idejami nespoštovanja bližnjega, nestrpnosti in sovrštva, v popolnem nasprotju z idejami, za katere so padli junaki na openski gmajni.

V tem duhu obžalovanja slepote in slabe vere ljudi, ki so vložili vso svojo pozornost in trud v poveličanje bazovske boje in kljub jasnim dogovorom »pozabili« na primerno preureditev openskega strelišča v park miru, je še enkrat, kot neštetokrat v vseh teh letih, izvenela nedeljska svečanost. O še vedno neizpolnjeni želji, da bi strelišče postalo ne le park miru, temveč »prava šola miru za mlade rodove, ki bi radi verjeli v vrednote strpnosti, svobode, bratstva, demokracije in mirenskega sožitja,« je uvodoma dejala mlada Maja Malalan, ki je predsedovala komemoraciji. Maja se je med drugim spomnila tudi pred kratkim umrlega pokrajinskega predsednika združenja VZPI-ANPI Giorgia Marzija, ki je večkrat spregovoril pred spomenikom Tomažiču in tovarišem.

Udeležencem nedeljske svečanosti, ki so se je kljub nadležnemu rosenju udeležili v lepem številu, sta po petju openskega moškega pevskega zboru Tabor pod vodstvom Mikele Šimac, spregovorila dolinska županja Fulvia Premolin in predstavnik pokrajinskega vodstva VZPI-ANPI Roberto Birsa. Premolin je najprej prebrala pretresljivo pismo Simona Kosa staršem, v katerem je izpovedal, da će bo njegov žrtev le malo koristila trpečemu človeštvu, potem je živel dovolj. Nato je spregovorila o poskusih fašističnih oblasti, da bi zatrele vsako obliko odpora, o čemer priča drugi tržaški proces in usmrtiltve petih junakov, kar pa jim ni uspelo. Zavest o nujnosti borbenega antifašizma ni bila nikjer bolj jasna kot prav na Primorskem. »In vendar si nekateri še dovolijo razlagati,« je dejala govornica, »da se je trpljenje na našem prostoru porodilo nekje ob koncu druge svetovne vojne in da naj bi bili slovenski narodi krivi za vse gorje, ne da bi sploh omenjali glavni vzrok: fašizem in nacizem.« »Prikazovanje delnih in izkriviljenih resnic,« je še dejala, »je moralno vprašljivo početje tistih, ki jih resnica moti in ki dogodek polpretekle zgodovine obremenjuje s političnimi ravnimi današnjega časa.« Opozorila je natov na zaganjanja proti znakom slovenske prisotnosti in na neizpolnjene obvezne glede ureditev spomenika ter dejala, da je zavračanje pravega iskanja rešitve ne le izraz birokratske okostenenosti, ampak predvsem politične zatohlosti in nespostljivosti, kar je nevredno napredne odprtne družbe, uprte v prihodnost, kakšna želi biti tržaška.

Tudi Birsa je svoj govor začel s pesniškim pričevanjem o fašističnem zločinu na openski gmajni. Usmrčeni obsojeni drugega tržaškega procesa so nam ob milijonih drugih žrtev fašizma

Padle junake so počastili tudi taborniki in predstavniki borčevskih organizacij iz Trsta ter Slovenije

KROMA

in nacizma po vsej Evropi pustili dragoceno dediščino vrednot, ki smo jo dolžni uporabiti kot osnovo sožitja med narodi, je dejal Birsa ter pri tem omenil pred kratkim proslavljeni 60-letnico deklaracije ZN o človekovih pravicah, ki je žal še pre malo poznana in tudi premalo uresničena, kajti v svetu še vedno v veliki meri vladajo rasizem, la-kota, nestrpnost: človekove pravice so še teptane, kot dokazujejo tudi nekate-

ri zakoni, tako na naši deželi kot v državi. Birsa je pri tem omenil deželni zakon o pomoči revnim, ki izključuje neitalijanske državljanje, in predlog za državni zakon, po katerem naj bi za otroke priseljence uvedli ločene šolske razrede. V bistvu torej zmaguje princip diskriminacije, ugotavlja Birsa in dodaja, da je za razumevanje sedanosti potrebno poznati preteklost ter ovrednotiti spomin na tiste ljudi, ki so se kot To-

mačič in tovariši borili ter žrtvovali svoja življenja za zmago idealov svobode in pravičnosti.

Na koncu je prevzel besedo Ljubo Susič, ki je spomnil, da so v mestu, ne posredno po tržaškem procesu, organizirali lepljenje protifašističnih lepkov, kar je tržaško javnost in oblasti seznanilo, da je bila narodnoosvobodilna borba že v polnem teknu.

Dušan Kalc

PROSVETNI DOM - Predstavili dvojezično knjigo Vlaste Beltram

Vsem antifašistom, ki so šli skozi vice in pekel koprskih zaporov

Spominsko svečanost na openskem strelišču je dopolnilo srečanje v Prosvetnem domu, kjer so na pobudo knjižnice Pinka Tomažič in tovariši predstavili dvojezično knjigo zgodovinarke Vlaste Beltram Koprskih zapor. Gre za pretresljivo pričevanje o trpljenju primorskih ljudi pod fašizmom, hkrati pa tudi o tem, kako so bile usoode slovenskih ljudi na eni in drugi strani meje tesno povezane in prepletene. Na ta aspekt je v svojem otvoritvenem nagovoru opozorila predsednica kulturnega društva Tabor Živka Persič, ki je med drugim poudarila, da se ta povezanost in prepletanje usod nadaljuje, a danes v dokaj spremenjenih in nove upe vzbujajočih razmerah, ker je dokončno padla državna

meja, kar se je zgodilo prav pred enim letom.

Srečanje je z ubranim petjem pod taktilko Mikele Šimac uvedel Moški pevski zbor Tabor, nakar so za govorniško mizo sedle avtorica Vlasta Beltram ter Vera Vezovnik in Zorka Podobnik, ki sta predstavili delo v obliku dialoga z avtorico ter branjem odломkov iz knjige. Iz pogovora ter iz pričevanj in debate je nekako izšla misel, ki je zapisana v samem posvetilu knjige: »Knjigo posvečamo vsem rodoljubom in antifašistom – Slovencem, Hrvatom in Italijanom, ki so šli skozi vice in pekel koprskih zaporov. Ni jih zlomilo nasišje fašističnih oblastnikov, ker so vseskozi verjeli v svojo moralno moč in zmago pravice. Upanja ni-

so pustili pred vrati zapora, ponesli so ga s seboj in zato tudi zmagali!«

Knjiga, za katero je uvodne misli napisal Dušan Fortič, je razdeljena v tri dele. V prvem je zgodovinski opis koprskih kaznilnic od ustanovitve do ukinitve, drugi del obsegajo pričevanja devetnajstih nekdajšnjih zapornikov, ki jih je avtorica zbrala na eni in drugi strani meje, v tretjem pa je literarno pričevanje Cirila Kosmača, ki je tudi šel skozi te zapore, pred vhodom katerih je stal napis »Lasciate ogni speranza voi che entrate«.

Knjigo je izdal in založilo Združenje protifašistov, borcev za vrednote NOB in veteranov Koper, prevod v italijanščino pa je delo Ravla Kodriča. (du ka.)

DESNA SREDINA

Išče dlako v jajcu

Med prejšnjo sejo tržaškega občinskega sveta, 11. decembra, se je občinski svetnik Stranke komunistične prenove Iztok Furlani spomnil nekaj dni prej premiurnega predsednika pokrajinskega vodstva Vsesredinskega združenja partizanov-ANPI, partizana Giorgia Marzija. A ne tako, kot bi hotel, ker mu desnosredinska večina v mestni skupščini tega ni dovolila.

Po novih normah, ki si jih je za komemoracije zadal občinski svet, morajo o spominskih nagovorih predhodno razpravljati načelniki svetniških skupin. Ko so vodje svetniških skupin desnosredinske večine izvedeli, da se namerava Furlanič v občinski dvorani spomniti partizana Marzija, so ga povabili na sejo. Očitno in namenom, da bi se odrekel komemoraciji. Vodja Forze Italia Piero Camber in načelnica Nacionalnega zavezništva Angela Brandi sta najprej hotela preprečiti komemoracijo za partizanom, češ da je bil iz Milja, ne pa iz Trsta. Zatem so od Furlaniča zahtevali, naj jima predloži »kurikulum« umrle osebe. Dejstvo, da je bil predsednik pokrajinskega vodstva VZPI-ANPI, ni bilo za njiju očitno dovolj, da bi bil Giorgio Marzi »vreden« komemoraciji. Nasledila sta Camber in Brandijeva hotela, naj jima Furlanič predloži vsebinsko svojega posega. V njem je svetnik Stranke komunistične prenove med drugim omenil zgodovinsko dejstvo: Giorgio Marzi je pri 18 letih v Miljah ustanovil skupino gapovcev, ki je med drugim načrtoval napad na fašističnega voditelja Collottija na Akvedotu. Omemba skupine GAP (Gruppi di azione patriottica) je bila za predstavnike desnosredinske večine nezaslišana! Od Furlaniča so zahtevali, da je med komemoracijo ne omeni. Samo tako bi mu dovolili, da se v občinski dvorani spomniti partizanskega voditelja.

Furlaniču je bilo predvsem za to, da se mestna skupščina pokloni spomini Giorgia Marzija-Marcu. Zaradi tega je bil prisiljen privoliti v avtocenzuro. Tako je na občinski seji izrekli občutene besede spomina na partizana in zahvale za njegovo delo, ki pa jih celotna svetniška skupina Nacionalnega zavezništva ni slišala, ker je med komemoracijo zapustila dvorano.

Početje Piera Camberja in Angele Brandi je bilo - milo rečeno - iskanje dlake v jajcu. Doslej se še ni zgodilo, da se pred komemoracijo povprašali za »kurikulum« osebe, na katero bi se spomnili v občinski dvorani. Tudi izgovor, da se Marzija ne gre spomniti, ker je bil iz Milja, ne pa iz Trsta, je bil iz trte izvit. Sama Angela Brandi se je na občinski seji dne 20. oktobra letos spomnila »prijatelja in aktivista Giancarla Zanolle,« »stebra devinsko-nabrežinske sekcijske Nacionalnega zavezništva,« »ustanovitelja prve krajevne sekcije misovske stranke.« Bil je iz Devina-Nabrežine, a je bil vseeno deležen komemoracije v tržaški občinski dvorani. »Kurikulum ni bil potreben, saj ni bil ... partizan!

Levosredinska večina se je takrat z minutno tišino poklonila njejgovemu spomini. Giorgio Marzi ni bil deležen enake spoštljivosti svetnikov Nacionalnega zavezništva. A takrat, tisto minuto tišine, Marzi ni bil sam. Bil je v družbi občestva tišočev ljudi, žrtev fašističnih rasističnih zakonov, ki se jim Brandijeva in njeni niso poklonili, ko se je svetnik Demokratske stranke Tarcisio Barbo 17. septembra letos spomnil 60-letnico razglasitve tistih za človeštvo - a očitno ne za svetnike Nacionalnega zavezništva - sramotnih zakonov.

Marjan Kemperle

POKRAJINA - Odbornik Tommasini o delih v šolskih poslopjih

Posodobili bodo električno napeljavo

Prva na vrsti bo podružnica licejev Oberdan in Petrarca, drugi pa DTTZ Žige Zoisa

Tržaški pokrajinski odbornik za javna dela, ki ima pristojnost tudi za šolsko poslopja, Mauro Tommasini, je včeraj napovedal začetek vrste del v stavbah tržaških višjih srednjih šol za skupno vrednost 2,2 milijona evrov. Gre v prvi vrsti za dela, vezana na posodobitev napeljav na trinajstih višjih srednjih šolah, pri čemer so se dela za posodobitev električne napeljave (v skupni vrednosti 1,2 milijona evrov) že začela, potem ko je Pokrajina določila program v dogovoru z ravnatelji. Tako bo prva stavba, kjer bodo posodobili napeljavo, podružnica licejev Oberdan in Petrarca na Trgu Sonnino, kjer bodo dela trajala približno leto dni v obdobjih, ko ne bo pouka. Drugi na vrsti bo Trgovski tehnični zavod Žige Zoisa, medtem ko so ostale šole, kjer bodo potekala dela, sledče: Znanstveni licej Galileo Galilei (tako sedež v Ul. Mamelei kot podružnica v Ul. Ginnastika), Znanstveni licej Guglielmo Oberdan (poleg že omenjene podružnice na Trgu Sonnino še sedež v Ul. Veneza), Umetnostni zavod Nordio v Ul. Calvola, Licej Frančeta Prešerna, Poklicni zavod Jožefa Stefana (podružnica v Ul. Caravaggio), Poklicni zavod Volta v Drevoredu XX. septembra, Pedagoški in družboslovni licej Antona Martina Slomška v Ul. Caravaggio, Pomorski zavod Tommaso di Savoia na Pomolu Fratelli Bandiera, Zavod za geometre Max Fabiani v Ul. Monte San Gabriele ter Tehnični zavod za družbene dejavnosti Grazia Deledda (tako v Ul. Rismundo kot v Ul. Gatteri).

Na pokrajini so že določili izvedbene načrte za štiri posege, ki bodo stekli v prihajajočem letu 2009 in se bodo zaključili v teku prvega šestmesečja leta 2010, stali pa bodo skupno milijon evrov. Že v preteklosti pa so izvedli prioriteta nujna dela v več kot desetih šolskih stavbah za skupno vsoto 800.000 evrov, končni cilj pa je, da bodo vse višje srednje šole razpolagale z veljavnim predpisom odgovarjajočo električno napeljavo.

Napeljavo bodo prenovili tudi na liceju Prešeren ARHIV KROMA

PODLONJER Mladenič si je zlomil rebra

Nesreča na gradbišču

Devetnajstletni delavec doma iz Trsta se je včeraj popoldne poškodoval na delu, zlomil si je nekaj reber. Na gradbišču na območju Podlonjerja, na Lonjerski cesti pri hišni številki 50, je mladenič po navedbah policije padel z gradbenega odra, z višine kakih treh metrov. Zgodilo se je ob 15. uri. Ponesrečenca je rešilec prepeljal v katinarsko bolnišnico. Sprva je kazalo, da je padec povzročil hude poškodbe v prsih, slika pa je bila kmalu nekoliko bolj spodbudna. Zdravnik si napovedali 15-dnevno prognozo. Z vzroki nesreče se je ukvarjala policija.

EVROPSKA SREDSTVA - Goljufija Zaposloval je »duhove«, zasegli so mu stanovanje

Z zvijačo si je zagotovil večjo vsto denarja iz evropskega sklada, v zameno ga je finančna straža ovadila in mu predhodno zaplenila veliko stanovanje. R.C., okrog 45 let star podjetnik južnoameriškega izvora, ki že več let živi in dela v Trstu, je osumljen goljufije v obtežilnih okoliščinah. Podjetnik je po poročanju tržaške finančne straže v zadnjih letih z raznimi podjetji pridobil 200.000 evrov prispevkov v okviru evropskega strukturnega sklada za regionalni razvoj ESRR. Sklad spodbuja zaposlovanje in investicije, prispevke pa sofinancira deželna uprava. V sodelovanju z deželnimi inšpektorji in pod vodstvom javnega tožilca Pietra Montroneja je nova vrsta ukrepa, ki so ga po informacijah finančne straže v Trstu izvedli prvič.

slovanjem omenjenega podjetnika zasedla razne nepravilnosti. Pristojnim uradom je osumljeni pošiljal dokumentacijo, v kateri naj bi zatrjeval, da je zaposlil osebe, ki v resnicni ne obstajajo. Poleg tega naj bi od deželne uprave pridobil odškodnino za neobstoječe stroške, to pa na podlagi lažnih ali pirejnih faktur. Finančna straža ga je ovadila, preventivno pa je zaplenila 180 kvadratnih metrov veliko in vsaj 180.000 evrov vredno stanovanje v razglednem tržaškem predmetju. Stanovanje je last enega izmed vpleteneh podjetij, v primeru odsodbe pa bo prešlo v državno last. Enakovredna zaplemba je nova vrsta ukrepa, ki so ga po informacijah finančne straže v Trstu izvedli prvič.

NENAKLEPNI UBOJ Obsojenec iz domovine v koronejski zapor

NICOLAE COMAN

Tržaško sodišče je 33-letnega romunskega državljanja Nicolaeja Comana obsodilo na deset let zapora zaradi nenaklepnega uboja. Coman se je medtem vrnil v domovino in si ustvaril družino, romunske oblasti pa so ga napsled izsledile in mu odvezle prostost. Danes bo priletel v Milan, italijanski organi pregona pa ga bodo z letališča Malpensa prepeljali v tržaški zapor.

Comana so obsodili zaradi dogodka, ki se je pripetil junija 2007 v stanovanju v Ul. del Veltro 63 pri Sv. Jakobu. Romunski delavec je z rojakom Sorinom Dinco stanoval v podnajemu pri 37-letni Tržaščanki Kristini Perco. 16. junija lani so sosedje ponoči slišali glasen ženski stok in Dinca je ob zori poklical prvo pomoč. Osebje službe 118 je v stanovanju naletno na žensko, ki je s hudo poškodovano glavo ležala v nezavesti. Percova je po tridnevni agoni umrla v bolnišnici na Katinari, usodna ji je bila možganska kravitev. Ker je bila žrtev kronično podvržena alkoholizmu (stanovanje je bilo med drugim posejano z steklenicami piva; romunska državljana pa po tedanjih navedbah karabinjerjev nista bila alkoholika), so karabinjerji sprva misili, da je šlo za tragično nesrečo.

A kaj kmalu se je pojavi sum, da je nesrečo povzročil Coman, ki naj bi po prerezkanju do smrti stepel sostanovalko. Karabinjerji so ga v naslednjih tednih dvakrat prijeli, sodniki pa so ga obakrat izpustili, ker za pridržanje ni bilo zadostnih razlogov. Začelo se je sojenje in Romunija so na koncu spoznali za krivega nenaklepnega uboja: kazen znaša deset let zapora. Toda obsojeni je medtem izginil. V okviru preiskave pod vodstvom javnega tožilca Raffaeleja Tita in preko mednarodnih policijskih povezav je romunska policija zasledila obsojenca v pokrajini Valcea, v osrednji Romuniji, kjer si je ustvaril družino. Tamkajšnje oblasti so mu znova odvzele prostost, tokrat na osnovi evropskega zapornega naloga, ki ga je izdal tržaško sodstvo. Danes ga bodo romunske oblasti predale italijanskim.

Prazničen večer z Miroslavom Košuto

Mladi odborniki Kulturno-športnega društva Rojanski Krpan so se odločili za nekoliko drugačen večer. Iz rojanskega Marijinega doma, kjer običajno potekajo njihove pobude, se tokrat selijo k Lajnarjem, točneje na domačijo Feroglia (Ul. Moretti 117), saj si vse z ustanovitev želijo oživeti tudi kulturno življenje okoliških zaselkov. V prijetnem okolu osmice bo jutri ob 20.30 na sprednu predpraznično družabno srečanje: gost bo pesnik, publicist, gledališčnik Miroslav Košuta.

Neža Milič v NŠK

Čitalnica Narodne in študijske knjižnice bo v sredo ob 18. uri ponovno prizorišče odprtja razstave likovnice, ki je še na začetku svoje ustvarjalne poti. Na drugi razstavi letosne sezone se bo predstavila dvajsetletna Neža Milič iz Zagradca, bivša dijakinja liceja Slomšek in študentka na novogoriški univerzi. Na ogled bo serija portretov. Kot sama pravi, ji risanje prinaša veliko zadoščenja in jo opogumila tudi v trenutkih malodušja. Umetniško izražanje ji pomeni tudi miselnini trening, s katerim goji potprežljivost do sebe in drugih, in ji pomaga rasti s pravilno mero samokritičnosti in skromnosti. Sredino mladostno obarvano dogajanje v knjižnici bosta zaokrožila mlada pevka Tina Renar, gojenka Glasbene matice iz razreda prof. Andrejke Možina, ter Aljoša Saksida, ki jo bo spremljal na kitaro.

Razstavlja Štefan Turk

V galeriji Tržaške knjižarne (Ul. sv. Frančiška) bodo jutri ob 18. uri odprtli razstavo Portae Auras, barkovljanskega umetnika Štefana Turka. O slikarju in njegovih delih bo spregovorila umetnostna kritičarka Nives Marvin.

Veseli december v Šempolaju

Tudi letos bo v Šempolaju ob praznikih vse živo. V organizaciji Skd Vigid, Coš Stanko Gruden in otroškega vrtca bo jutri ob 15.30 v Štalci odprtje prodajno-razstavnega božičnega sejma. Obiskovalcem bodo nudili veliko izbiro knjig za otroke in odrasle, ročna dela in razne predmete, primerne za darila ter za ustvarjanje prazničnega vzdušja na vsakem domu, božične venčke in ikebane, koledarje, razne praktike, prekrasne vočilnice (ročno izdelane in ponatis starih razglednic iz začetka prejšnjega stoletja), lectorjeve izdelke (Muzej lector iz Radovljice). Na ogled pa je tudi razstava panjskih končnic (izdelujeta jih Nadja in Reñe Čopi iz Čezsoče).

Na sejmu sodeluje tudi združenje staršev Coš S. Gruden in otroškega vrtca Šempolaj. Izkušnici bo namenjeni nakupu didaktičnega materiala. Sejem bo na ogled jutri, v četrtek in v soboto od 15.30 do 18.30, v petek, 19. 12., po Božičnici, v nedeljo pa od 10. do 12. in od 15. do 17. ure. V soboto ob 15. uri bo Nicole Starc pripravljala pravljico Nekega zimskega dne, v nedeljo ob 15. uri pa Alenka Hrovatin pravljico Angelček brez perutnički.

Na Šempoljskem trgu še že bohoti velika smreka, v petek se bodo ob začetku Božičnice 2008 ob 18. uri prizgale tudi lučke. Sodelovali bodo otroci iz vrtca in osnovne šole, plesna skupina Vigid, otroška pevska skupina Vigid, mladinska glasbena skupina Vigid, mladinska plesna skupina AŠKD Kremenjak, ansambel Mladi kraški muzikanti. Posebna gostja večera bosta Božiček in Dede Mraz, ki se bosta tokrat prizeljala v kočiji. Zaključni večer Veselega decembra 2008 bo v Štalci v torek, 23. decembra, ob 20.30. Naslovnost: mladinska glasbena skupina Vigrid, Trio veseljaki, Mladi kraški muzikanti, Martina Feri in Aljoša Saksida, Zoran Lupinc, Domaci veseljaki.

OBČINA - Spomenik so pripeljali včeraj na njegovo prvotno lego na Trgu Venezia

Maksimilijan se je vrnil v Trst

Razdeljen je bil na tri dele - Slovesno odkritje spomenika bo v okviru odprtja obnovljenega trga v petek ob 17. uri

Spomenik je bil razdeljen na tri dele. Na sredini Maksimiljanov kip v ležečem položaju
KROMA

Spomenik habsburškega nadvojvode Maksimilijana se je včeraj po 90 letih vrnil na obnovljen Trg Venezia. Pripeljali so ga iz Miramarskega parka, kjer je stal od leta 1961, potem ko je od konca prve svetovne vojne sameval v nekem skladniču. Spomenik je bil namreč postavljen na Jožefinskem trgu (današnjem Trgu Venezia) 3. aprila leta 1875, po prihodu Italije v Trst pa so ga odstranili.

Spomenik so na Trg Venezia pripeljali s posebnim prevozom in je bil razdeljen na tri dele. Za premestitev je poskrbel občinski upravnik s sodelovanju s spomeniškim varstvom. Spomenik bodo odprtli na uradnem odprtju obnovljenega Trga Venezia, ki bo v petek ob 17. uri. Kot je včeraj poudaril župan Roberto Dipiazza, bo nova lega spomenika nedvomno privabilo v Trst mnoge avstrijske turiste. Župan je obenem potrdil, da bodo premaknili tudi spomenik avstrijske cesarice Elizabete (Sissi), ki je zdaj na Trgu Libertà. Spomenik bo po novem pred glavnim vhodom železniške postaje, premestili pa naj bi ga v drugi polovici prihodnjega leta.

Andrej Vremec:
»Trener mora biti
danes predvsem
psiholog
in motivator«

Množičen turnir
šahovske šolske mreže

13

21

Neuspešna
nedelja za
košarkarje
Bora Radenske
in Jadrana Mark

14

Miorad Čavić:
plavalec,
ki bi skoraj
premagal
Phelpsa

22

Šport

torkova priloga Primorskega dnevnika

Torek, 16. decembra 2008

NOGOMET - Nedeljska prekinitev tekem je burila duhove

Začeli bodo prej

Predsednik FIGC Burelli na kritike klubov odgovarja s predlogom o bolj zgodnjem začetku sezone

Alex
Bellini

Lombardijec z bivališčem v Trstu je prejšnji petek po 295 dneh preveslal Pacifik od Lime do Sydneyja. Zaradi težkih razmer je odnehal 60 milij pred končnim ciljem, mnogi mediji so затo podvig na robu človeških zmogljivosti označili za neuspeh, pozabili pa so, da jih je preveslal 9.100...

Petra
Majdič

Najboljša slovenska tekačica na smučeh je v nedeljo posegla po prvi zmagi v prostem slogu. Doslej je prednjačila le v klasični tehniki. V sprinterski razvrstitvi je prva, na skupni lestvici pa druga za Finko Saarinen

Gennaro
Gattuso

Zvezni igralec Milana je včeraj uspešno prestal operacijo križnih vezi desnega kolena. Okrevanje po takšni operaciji pa bo trajalo najmanj šest mesecev

Odločitev deželne nogometne zveze, da preloži nedeljski krog tekem v amaterskih prvenstvih, je sprožila pravi plaz negodovanja, ki se je pri nas še povečalo v nedeljo zjutraj, ko je bilo nebo oblačno, a ni padalo, temperature so bile mile, na Tržaškem pa se je umirilo tudi burja. Dan prej je bilo le za spoznanje slabše, ne pa toliko, da ljubitelji ne bi mogli odigrati svojih tekem...

V intervjuju za naš dnevnik je predsednik deželnega odbora FIGC Renzo Burelli iz Fagagne utemeljil odločitev odbora, povedal je tudi, zakaj bodo tekme nadoknadi med prazniki, predlagal zgodnejši začetek prvenstva prihodnje leto, na dan pa je prišlo, da na relaciji med Trstom in Furlanijo tudi v nogometu ne teče najboljša kri.

Na 20. strani

POGLEZ Z VEJE

Vsi na kosilo k Finžgarju

MARIJ ČUK

Upravljene kazni so skoraj vedno učinkovite. Udinenejevemu predsedniku Pozzu, ki je znan po zrahlanjih živeh, je presedlo. Po verižnih porazih je moštvo poslal v karanteno, nogometarje je osamil, da jih ne bi skušnjevale zavdele v greh, da ne bi svoj energij razdajali v razne užitke. Bil je kot Krijavelj, ki je svoji kozi spuščal izprijeno kri, da bi ji preprečil muliti travo v sosedovem vrtu. Predsednik pa svojih uslužbencev ni namenil v kak prijeten gorski hotel, pač pa v Gradišče v zbirni center za begunce, kjer se revereži sitijo s prekuhanimi testeninami ali prežgano juho. Spustil jih je na zemljo, v vsakdanjo realnost pomanjkanja in rezultati so se takoj pokazali: v nedeljo je moštvo zigralo kot prerjeno, zlomilo je Lazio in prekinilo serijo neuspehov. Kajti nogometari so lahko že pregovorno neizobrazeni, neumni pa le niso. Dobro vedo, kaj je kaviar s šampanjem in kaj svirška pečenka z dioksinem. A če niti Gradišče ob Soči ne bi zaledlo, bi Pozzo povlekel iz rokava ase, ki bi zamaiali celo eksistenčne temelje predobro plačanih žogobrkarjev. Res, to bi bila nadvse kruta poteka, hujša od Guantanama, a nabolil bi jih na hrano v pravkar odprtje jedilnico šole Finžgar v Barakovljah. Kuharjev bi bilo tam veliko, vsi pa iz vrst demokratične in srpne desničarske večnine tržaške Občine. Obrke bi zabelili s trobojnici dvomljivega in zastrašujočega izvora, Kamber, Bandelj in še kdo pa bi se šli psihologe in izvedence za narodnostna vprašanja ter na primer Handanoviča in Kopriva prepricavali, da nista to kar sta, ampak nekaj drugega in da slovenščino obvladata naključno, ker to ni jekz in Slovenci niso Slovenci, ampak povsem nekaj drugega kot Slovenci. Kaj? Italijani vendar, saj igrajo za

italijansko moštvo, ki ima sedež na italijanskem ozemlju, čeprav se področju reče Furlanija, a to je seveda spet izmišljotina, pojmovni in jezikovni konstrukt, ki meji celo na rasizem. Ena država in en narod! je že kdo rekel. Tega so se Di Natale, Quagliarella, Marino in ostali dobro zavedali in zaigrali kot že dolgo ne.

Ampak na tem mestu se postavlja še veliko bolj usodno vprašanje. Kaj jedo Tržačani? Pošiljava jo v želodec slovenski ali italijanski krompir in radič? Tu bo treba nekaj ukreniti. Kaže, da bo tržaška občinska uprava ustavnova posebno komisijo, ki bo ugotovila italijanstvo krompirja. Na vsakem gomolju bo opozorilo (seveda le v italijanščini, pa naj oddor za zaščito Krasa reče karkoli), kaj kdo tvega, če bi zaužil krompir z Dolomiti ali Dutovlj. Smrtno nevarno - kot žice visoke napetosti. Krizni štab na Velikem trgu pa bo skrbel (kot tudi že skrbi) na ribe, zrak, vodo, da, tudi vodo, na primer Timave, za katero vemo, da izvira v Sloveniji, kaj bomo potem pili, ja, hudiča, vino, ki pa spet ni tako neoporenčno, saj so tudi trte lahko dvomljive proveeniente. Skratka, veliko dela in veliko stroškov, ki pa jih bo krila osrednja vlada, saj je v skladu za manjšino ostalo še nekaj drobiša.

Zelo me skrbi tudi, kako bo potekalo nagrajevanje primorskega in zamejskega športnika leta. Recimo. Sta se Tanja Romano in Mateja Bogatec kdaj vprašali, kdo sta, od kod prihajata, kam gresta? Če tega ne vesta, naj se prijavita v posvetovalnico tržaškega občinskega sveta, da ne bo težav z identitetom. Pa sreč! Nagrajevanje ne bo potekalo v Trstu, pač pa v Gorici, kjer župan, klub prizadevanju, še ne dosegel svojih tržaških vzornikov. Pravijo pa, da šola dela mojstra...

Regionalni RTV center
Radio Koper
TV Koper Capodistria
Primorske novice

Deželni sedež RAI za FJK - slovenski sporedi
Novi Matajur
Primorski dnevnik
ZSDI
www.slosport.org

vabijo na zaključno prireditev ob izboru najboljših športnikov Primorske

Naš športnik 2008

ki bo v četrtek, 18. decembra, ob 17. uri
v Kulturnem domu v Gorici, Ul. Italico Brass 20

Odbojkari Sloge Tabor Televita po sobotni zmagi sami na vrhu moške C-lige

Na 18. strani

360°

Tjaša Corva

VSE NAJBOLJŠE!

ŠPORT
ZA VSAKOGAR

13

TRENERJI - Andrej Vremec

»Ne smemo vztrajati pri starih klišejih«

»Dvakrat sem se udeležil treninga kotalkanja, nato pa kotalko obesil in se predal košarkarski žogi,« je priznal dolgoletni trener, profesor in načelnik košarkarske komisije ZŠSDI Andrej Vremec. Letos je za delo v klubu, ki goji minibasket, tudi prejel pokrajinsko nagrado. Študijsko pot je zaključil v Turinu, na fakulteti za šport, od leta 1990 pa skoraj neprekinjeno sledi našemu športnemu gibanju in je vanj aktivno vključen. Sedaj ob vodenju Športne šole Polet Kontovel in treniranju ženskih ekip Poleta poučuje na Goriškem.

Že več sledite otrokom v šolah in v naših društvih. Koliko so današnji otroci sploh dovetni za šport?

Spremembe v družbi vodijo k temu, da so se navade otrok spremene. Nekoč so otroci ure in ure preživljali na vaških odprtih igriščih, danes pa je tega veliko manj, saj se otroci zadržujejo pred računalniki in drugimi tehnološkimi sredstvi. Ni več te želje, da bi otroci sami šli na igrišče in tam preživeli nekaj časa. Zaradi tega ni veliko razlik v razvoju sposobnosti pri osnovnošolcih, v puberteti pa se pomanjka taki dejavnosti bolj opazi. Kar smo nekoč znali pri 18 letih, se sedaj športnik nauči 3 do 4 leta kasneje. To pa ni odvisno od treninga, ampak od tistega časa, ki naj bi ga otroci namenili igranju na odprtem.

Se je način dela zaradi teh sprememb spremenil?

Trenerji postajamo bolj psiholog in motivatorji, kot pa tehnički. Športniki med 13. in 14. letom dajejo preveliko važnost rezultatu, zapostavljajo pa druge vrednote. Pomembnost zabavnega momenta v športu, druženja, socializacije, discipline ostaja pri njih v zakulisju. Uveljavlja se torej obrnjena piramida. Pogosto se dogaja, da pri nedoseganju zaželenega rezultata, dejavnost opustijo. To je splošen problem; pri košarki, na primer, je med 12. in 16. letom osip več kot 50 %. Pri tem imajo veliko vlogo tudi starši. Včasih so oni še preveč prisotni, z otroki snujejo prevelike pričakovanja, ki pa so največkrat nerealna in škodljiva za otroka. Psihološki element je torej zelo pomemben.

Že več let vodite športno šolo, ki naj bi uvajala splošno telovadbo.

Profesor športne vzgoje Andrej Vremec vodi športno šolo Polet Kontovel ter trenira žensko košarko pri Poletu

KROMA

Zahteve s strani otrok in staršev pa so včasih take, da naposled trenerji nasedajo zgodnji specializaciji ...

Tako je. Starši se včasih ne zavedajo, da je zgodnja specializacija tudi škodljiva. V tem mora biti tudi trener psiholog, da uspe starše prepričati, kaj je dobro za otroka. Čeprav se moramo tudi mi včasih prilagajati ostalim ekipam, ki so s tehničnega vidika že v zgodnji starosti zelo razvite.

Solski sistem seveda ne pripomore k boljši športni vzgoji. V ostalih evropskih državah se splošna telovadba uvaja že v vrtcih. Pri nas pa gre bolj za improvizacijo. Če bi bilo v Italiji to urejeno, bi najbrž bili še uspešnejši.

Ali menite, da je število naših športnikov dovolj veliko za vsa naša društva?

Sportnih društev je prav gotovo preveč glede na število športnikov. Do nekaterih združitev je že prišlo in mislim, da bo to še potrebno. Načrtovanje mora biti dolgoročno. Nekateri se seveda s tem ne strinjajo. Projekt Jadran to postopanje nekako napoveduje. Človek gre naprej, svet se razvija, tako da ne smemo ostati zakoličeni pri starih klišejih.

Združevanje pa je vsekakor tudi vzgojni projekt. Ker smo prej imeli v košarki več ekip, v vsakem pa ni bilo dovolj igralcev, so dobili priložnost igranja prav vsi, pačprav niso bili redni na

treningih. Menim, da bi morali predvsem v starejših mladinskih kategorijah nagrajevati odnos igralca. Torej naj pri klubu ostane tisti, ki ima pravi odnos, drugi pa naj se posvetijo drugim dejavnostim.

Nekaj pogledov o naši organizirano ste že omenili. Bi še kaj dodali?

V primerjavi z italijanskimi društvami smo še vedno pravi fenomen. Glede na število ljudi smo nadgovprečno razviti. Z večjo racionalizacijo sredstev in smotrnim upravljanjem, bi lahko bili še bolj razviti. Uspeha ne more dosegati le eno društvo, ampak več subjektov skupaj. V košarki bi bil model na primer članska reprezentančna ekipa, h kateri bi strmeli vsi igralci. Če bi potem imeli razpoložljiva finančna sredstva, bi morali ciljati čim više, če pa tehni, bi morali dopustiti, da se najboljši preizkusijo v drugih ekipah. Društvo namreč dobi zato določeno odškodnino, svojo dejavnost pa bi lahko usmerilo v mladinski sektor in produkcijo igralcev.

Dodal bi še to, da bi lahko imeli tudi več vladiteljev. Seveda so potrebne investicije, od 3 do 4 let. Ob tem je varno, da trenerja potem zadrži. Veliko jih je namreč zapustilo naše slovensko okolje. Mogoče bi jih morali ponovno privabiti v naša društva.

Veronika Sossa

360 STOPINJ

Tjaša Corva
Učiteljica smučanja
je v svoji vasi posebno dejavna

Tjaša Corva, rojena 19. 1. 1989, se je po tekmovalni smučarski dejavnosti predala pozitivnemu smučanju. Pred dvema sezona je opravila izpit za učitelja alpskega smučanja, druge stopnje, sedaj pa redno sodeluje v smučarski šoli SK Brdina. Letos bo z vedenjem tečajev začela 11. januarja. Smučarsko dejavnost je sicer začela pri Slovenskem planinskem društvu Gorica, kjer je tudi začela s tekmovanjem. Ob smučanju je že od malih nog med tednom smučke zamenjala za odbojkarsko žogo. Igrala je pri Govoljevu in Valu. Nazadnje je igrala v 1. divizijski ekipi Val/Dom, treniranje pa opustila pred zaključkom lanske sezone.

Najljubši film: La vita è bella
Moj lokal: Tabacco Inn
Moj mentor: nona Wilma
Ostale dejavnosti in konjički: taborniki RMV, tajnica pri KD Oton Župančič, glavna odgovorna za mladinsko delovanje pri OK Val s Petrom Povšičem, zbirka kozarcev različnih lokalov
Dnevnik, revije, TV-dnevnik, TV-oddaja: Primorski dnevnik, Piccolo/-TG3/Simpson
Spletna stran: facebook
Knjiga na nočni omarici: Il pronipote di Giulio Cesare
Najljubša glasba: vse

ŠPORTNA SLIKOVNA KRIŽANKA

SESTAVLJALO	INDIJANCI SIOUX V ZDA	NAJVÍJA GORA V TURČIJI	AFRIŠKA DRŽAVA	SLOVENSKI PESNIK ASKERC	EGIPČANSKI BOG SONCA	BERI ŠPORTNO PRILOGO PD	GOROVJE V NOTRANJOŠTI AZIJE	SKLADBA ZA DVA INSTRUMENTA	BERI PRIMORSKI DNEVNÍK	CURLIC ERVIN	NAŠ ODLIČNI ODBOJKAR (ALJOŠA)	ZIVALSKI ALI RASTLINSKI ZAJEDAVEC	HRAVŠKI NAFTNI KONCI
GLAVNO MESTO SENEGALA					ALES DOKTORIC				SIL. JADR. LEC (TOMAZ) ANGLEŠKI SINDIKAT				
NAŠ NEKDANJJI KOŠARKAR (CHRISTIAN)					PROTESTANT VILI PRINCIC								
SKLADATELJ IN PEVEC LASTNE GLASBE										DALISE OBDOBE SL. PESNIK (ANTON)			
ITALIJANSKI PISATELJ VERGANI				PAUL ANKA EVROPSKA DRŽAVA				VELIKA VEZA UGO TOGNAZZI					ZVRST JAMAJSKE GLASBE
SKRIVNOST					BORILNI SPORT AM. IGRALEC (GARY)					ZOIS BREZ VOKALOV MESTO V BELGIJI			
OCE				NADIA COMANECI INESCORT FRIEDA		JE TUDI NOVI MATAJUR ROBERT REDFORD		ITALIJANSKI DNEVNÍK ENOJKA					
				IVAN PETERLIN		KOSARKAR PLEČAS NOGOMETNI KLUB				IZRASTEK NA GLAVI			NIZEK ŽENSKI GLAS
				SLOVENSKI PESNIK IN PISATELJ (SIMON)						STANDREŠKI ŠPORTNI KLUB			
				ŽELIKO RAZNATOVIC						ESTONEC			

ŠPORT ZA VSAKOGAR

Zimske dejavnosti: letos pa se bom preizkusil na deski

SVETUJE ABSOLVENT FAKULTETE ZA ŠPORT IN UČITELJ DESKANJA DAVIDE BRESSAN

Klub temu da je deskanje na snegu staro še dobrej 35 let, spada med najbolj priljubljene zimske športe, ne samo pri mladih, ampak tudi pri ljubiteljih zimskih radosti vseh starosti. Pri deskovanju na snegu ločimo alpske-freecarve deske ter deske freeride in deske prostega sloga (freestyle). Alpske deske, ki jih proizvajalcji večinoma izdelujejo več, so ozke in dolge, nos (prednji del) deske je ukrivljen, rep pa ne. Na njih uporabljamo trde vezi in čevlje. Tak tip desk uporabljajo tekmovalci slalomskih preizkušenj.

VEZI – Mehke vezи uporabljamo jih na freeride in freestyle deskah, so večinoma iz plastike in gume ter čevelj držijo pripet z dvema trakovoma. Poltrde (step-in) vezи so mešanica med mehkimi in trdimi vezmi. Težava pri step-in vezeh je predvsem zapiranje na strmini ali v globokem snegu.

Priporočeno je, da je nastanitev vezи pri začetnikih neutralna: torej da so stopala rahlo obrnjena navzven (račkasto – duck stance). To predvsem zato, ker začetnik ne ve, katera noge je prednja. S takim načinom lahko sami preizkusijo, katera bo glavna smer deskanja. Pri izbiri prednje noge lahko tečajnika tudi vprašamo, katero nogo bi imel spredaj oziroma v katerem položaju/smeri bi premagal strmino. Na tak način ugotovimo, katera bo prednja noge. Neprtičkovano poravnajte za ugotavljanje prednje noge je neprisporočeno. Širina nog – torej oddaljenost vez pa meri vsaj toliko, kolikor so širok ramena.

IZBIRA DESKE – Pri začetnikih je zbirka deske posrednega pomena. Priporočljivo je, da je čim bolj simetrična. Dolžino deske se razlikuje načeloma glede na velikost deskarja - za grobo oceno zadošča, da deska sega do brade. Za začetnika je deska lahko tudi krajša. Glede na zvrst

(naslednjič še o opremi, poskodbah in fizični pripravi za deskarje)

VSE NAJBOLJŠE

Včeraj je slaval Borov košarkar Matej Nadlisek, danes pa praznuje njegov trener Andrea Mura, domovec Matej Dornik ter ministrica in potapljačica Stefania Prestigiacomo. Jutri pa bosta praznovala vrhunski atlet Paula Radcliffe (svetovna rekorderka v maratonu) in Ivan Pedroso (neskončni svetovni rekorder skoka v daljino), pojavili pa bo Triestina praznovala 90-letnico ustavnosti. 18. decembra so rojeni tudi vratar Gianluca Pagliuca, predsednica Rome Rossella Sensi, slovenski kolesar Jani Brajkovič ter košarkar Kontovel in Sokola Jan Sossi (mlajši). Dan, ko se sploh radi rojevajo športniki, pa je prav gotovo 19. december. V petek bodo poleg mladega upa Soče Mateja Jurena praznovali legendarni Alberto Tomba, italijanski zastavonoš na zadnjih olimpijadi kanuist Antonio Rossi, sabljač Andrea Baldini, ki so mu zaradi do-

pinga odvzeli letalsko kartu za Peking. Udenes je napadalec Sanchez in nas nogometni sodnik Gorazd Husu. Je pa 19. december obrodil tudi šampione besed, saj se na ta dan rodili tržaški pisatelj Italo Svevo, pesnik Kajuh in kantavorka Elisa Voboda, 20. decembra pa bodo praznovali košarkarica Samantha Cergol, novinar in ljubitelj kolega Paolo Runiz ter profesionalni kolesar iz Avstralije Michael Rogers. V nedeljo, 21. pa bo praznoval Kontovel predsednik in legenda naše košarke Marko Ban. (p.v.)

KOŠARKA - Deželna ženska B-liga

Do druge zmage s kvalitetno igro

Poletovke ukrotile zadnjega na lestvici z dobro igro v vseh elementih

UNDER 15 MOŠKI Izenačeno, vendar neuspešno

DRŽAVNI U15
Libertas ACLI - Jadran ZKB 73:61
(17:11, 39:26, 56:36)

JADRAN ZKB: Valič 3, Leghissa 2, Daneu 35, Grandi, Gregori 5, Kraus 5, Toffolutti 4, Majovski, Valentiniuzzi, Zhok 8. TRENERJA: Gerjevič in Šusteršič. TRI TOČKE: Daneu in Kraus.

Jadranoviči so morali tudi v soboto priznati premoč nasprotnika, čeprav je bila tokrat tekma kar izenačena. To predvsem v prvi četrtini, na koncu katero so gostitelji vodili le za šest točk. Tudi začetek druge četrtine je bil zelo izenačen in ekipi sta si bili enakovredni. Le proti koncu polčasa je domačinom uspelo povišati vodstvo. V zadnjem delu je Libertas vodil za dvajset točk. Jadranoviči pa so se le organizirali in znižali zaostanek na -12 točk. V soboto je v fazi napada in v fazi obrambe zelo dobro igral Niko Daneu, ki je zbral 35 točk (1 trojko) in 22 skokov. V drugem delu je solidno nastopil še Alex Zhok.

UNDER 13 MOŠKI
Servolana - Breg 48:34 (10:6, 28:10,
36:26)

BREG: Gregori 2, Kralj 6, Bole 2, Matarrese, De Robbio, Milič, Coretti, Grill 12, Gruden 12, Impelizzari. TRENER: Briščik. SON: 6.

Brežani so tokrat nastopili s precej okrnjeno postavo, kljub temu pa so vsi Briščikovi varovanci dali vse od sebe in se maksimalno potrudili. Za Breg je bila usodna druga četrtina, ko so gostitelji povedli z delnim izidom 18:4.

Alba Cormons - Dom 61:27 (19:5,
35:12, 51:20)

DOM: Forchiassin 1, Zavadlav, Abrami 8, Bensa 8, Antonello L. 4, Antonello, Peteani 2, Visintin, Primožič, Pintar 4, trenerja: Peter Brumen in Matvež Čotar.

Domovci so po dveh dobrih nastopih doživeljali visok poraz v gosteh proti solidni Albi. Brumnovim in Čtarjevim varovancem se je tokrat poznała odstopnost treh posameznikov, poleg tega pa se je v uvodnih minutah poškodoval Luca Antonello, ki pa je klub poškodbi zelo borbeno nadaljeval z igro, čeprav ni mogel prispevati običajnega doprinosu ekipi. Ob njem bi radi pohvalili le še najmlajšega igralca na igrišču Abramija, ki se je požrtvovano boril skozi celo tekmo. Ostali domovci pa so tokrat bili preveč nezbrani in preveč gresili bodisi v obrambi kot v napadu. (av)

Obvestila

OOZUS obvešča, da bo v nedeljo 21. decembra, v Forni di Sopra predzonski licenčni IVSI seminar za učitelje 1, 2 in 3. Prijava sprejema ZSŠDI najkasneje do 12. ure v četrtek, 18. decembra, tel. št.: 040-635627.

ŠD KONTOVEL priredi redni letni občni zbor v nedeljo, 21. decembra, ob 17.30, v prvem in ob 18.00 v drugem sklicanju v društvenih prostorih na Kontovelu. Dnevni red: izvolitev predsednika občnega zbora; predsedniško poročilo, poročila posameznih sekcij; blagajniško poročilo; razno. Sledi družabnost.

GIMNASTIČNI ODSEK ŠBOR organizira tradicionalno Bozicno akademijo v soboto, 20. decembra 2008 ob 15. uri na Stadionu 1. maja (Vrdelska cesta 7). Toplo vabljeni!

SK BRDINA tudi letos organizira zimovanje med božičnimi počitnicami v Forni di Sopra. Za informacije dobite na tel. 347-5292058 (Brdina).

Mia Kraus KROMA

Polet - PN Team 90 79:67 (25:12,
46:26, 64:43)

POLET: Danev 10, Petranich 9, Milič 11, Piccini 11, Di Lenardo 8, Nadlišek 13, Mercadante, Cossivel, Kraus 15, Budin 2; trener: Vremec. Tri točke: Nadlišek 2, Danev, Petranich, Milič 1. SON: 24

V šestem krogu so poletovke dosegle drugo zmago. S prepričljivo igro so tokrat pred domaćim občinstvom gladko odpravile z ekipo iz Pordenona, ki sicer zaseda zadnje mesto na lestvici. V dvorani Ervatti smo bili priča zanimivi in živahni tekmi, za kar so poskrbeli predvsem domačinke z zelo kakovostno igro. Že takoj na začetku so Vremčeve varovanke izredno odločno stopile na igrišče. Nasprotnice so bile v uvodnih minutah povsem onesposobljene, poletovke pa so z agresivno obrambo in hitrimi protinapadi kot za stavo polnile koš. Po prvih štirih minutah je semafor kazal rezultat 10:0 v korist domaćink, ki so nato do konca četrtine dosegli kar 25 točk in si priigrale že kar lepo prednost. Že v tem delu je trener Vremec naredil veliko menjav, ki so se izkazale za povsem pravilne. Visok ritem oranžnih se je nadaljeval tudi v drugi četrtini. Obramba je bila še vedno izredno agresivna (na koncu kar 13 pridobljenih žog), ta pa je botrovala k uspešni napadnini igri, kjer je bilo veliko izdelanih in tudi atraktivnih akcij. V tem delu sta zadevali predvsem mladi Krausova in Di Lenardova, ki iz tekme v tekme napredujeta tudi v članski kategoriji.

Po odmoru so se poletovke vrnilne na igrišče s kar 20 točkami prednosti. Razumljivo so nekoliko popustile in gostje so nekoliko več zadevale, ven-

dar visoka prednost poletovk ni bila nikoli v nevarnosti. Še vedno je bila predvsem igra v napadu zelo dobra, proti čvrsti obrambi Open pa Pordenončanke nikakor niso našle pravih rešitev. Prednost se je za točko še dodatno povečala, tako da so domačinke lahko mirno zaigrale še zadnjo četrtino. V tem delu so doble možnosti, da se izkažejo (in jo izkoristile), predvsem tiste igralki, ki imajo običajno manjšo minutažo. Na koncu so vsekakor ravnovesje vzpostavile najboljše igralki in brez težav pripeljale tekmo do konca za končno zmago z 12 točkami prednosti.

Za tokratno zmago pohvalo zasluži celotna ekipa. Med posameznicami pa so nekoliko bolj izstopale predvsem Krausova s 15 točkami in 10 skoki, Nadliškova z 11 skoki in Piccinijeva s 6 pridobljenimi žogami in 4 asistentami.

ORIENTACIJSKI TEK - V organizaciji Gaje

V Gropadi in čez mejo okrog sto tekačev

V nedeljo se bo zimsko prvenstvo nadaljevalo v Zgoniku

Rezultati

KRAJŠA PROGA - Ženske: 1. Martina Sancin (Titan Klub) čas 25:32; 2. Chiara De Cristini 26:09; 3. Antonella Sinigaglia (CAI XXX Ottobre) 30:36. **Moški:** 1. Daniel Sever (OŠ Dob) 21:45; 2. Matjaž Simončič (OŠ Dob) 34:46; 3. Francesco Viviani 40:56.

SREDNJA PROGA - Ženske: 1. Elena Margiore (Orienteering Trst) 40:56; 2. Fiorella Lin (Semiperdo) 55:19; 3. Vlasta Jarc (CAI Tržič) 58:55. **Moški:** 1. Davor Kacin (Azimut) 35:40; 2. Samo Vodopivec (Azimut) 38:44; 3. Giorgio Chersi (Orienteering Trst) 39:03.

DALJŠA PROGA - Ženske: 1. Marta Pacor (CAI XXX Ottobre) 42:58; 2. Maria Elena Simonelli (Semiperdo) 47:02; 3. Mariarosa Hechich (Semiperdo) 53:35. **Moški:** 1. Andrea Margiore (Orienteering Trst) 33:04; 2. Livio Predonzani (CSPLB) 34:08; 3. Cesare Tarabocchia (CAI XXX Ottobre) 34:42.

OTROCI - 1. Lisa Salaris (Orienteering Trst) 23:00; 2. Alice Ghersi (Orienteering Trst) 24:59; 3. Nina Črnigoj (OŠ Dob) 35:53.

NABREŽINA - Uspel Projekt šola-sport na smučarski plastični proggi

Prvi del sklenili s tekmo

V pobudi vključenih 160 učencev sedmih italijanskih in slovenskih šol - Po praznikih z avtobusom na bele strmine

Na plastični proggi so bila postavljena vrata za veleslalomsko tekmo, ki so jo začetniki prevozili bolj previdno, medtem ko so bili že izkušeni smučarji hitrejši. Vse tekmovalce so ob proggi navdušeno bodrili sošolci, starši in sorodniki.

Tako po tekmi je sledilo slavnostno nagrajevanje, kjer so prvi trije iz vsakega razreda smučarske šole prejeli zlato, srebrno in bronasto medaljo, vsi pa so bili deležni tudi priznanja v obliki pergamen.

Naj še omenimo, da je ta projekt edini na naši deželi in si prav iz vzgojnega in športnega vidika zaslubi večje pozornosti. Pri nagrajevanju so sodelovali vsi predstavniki organizatorjev s prilož-

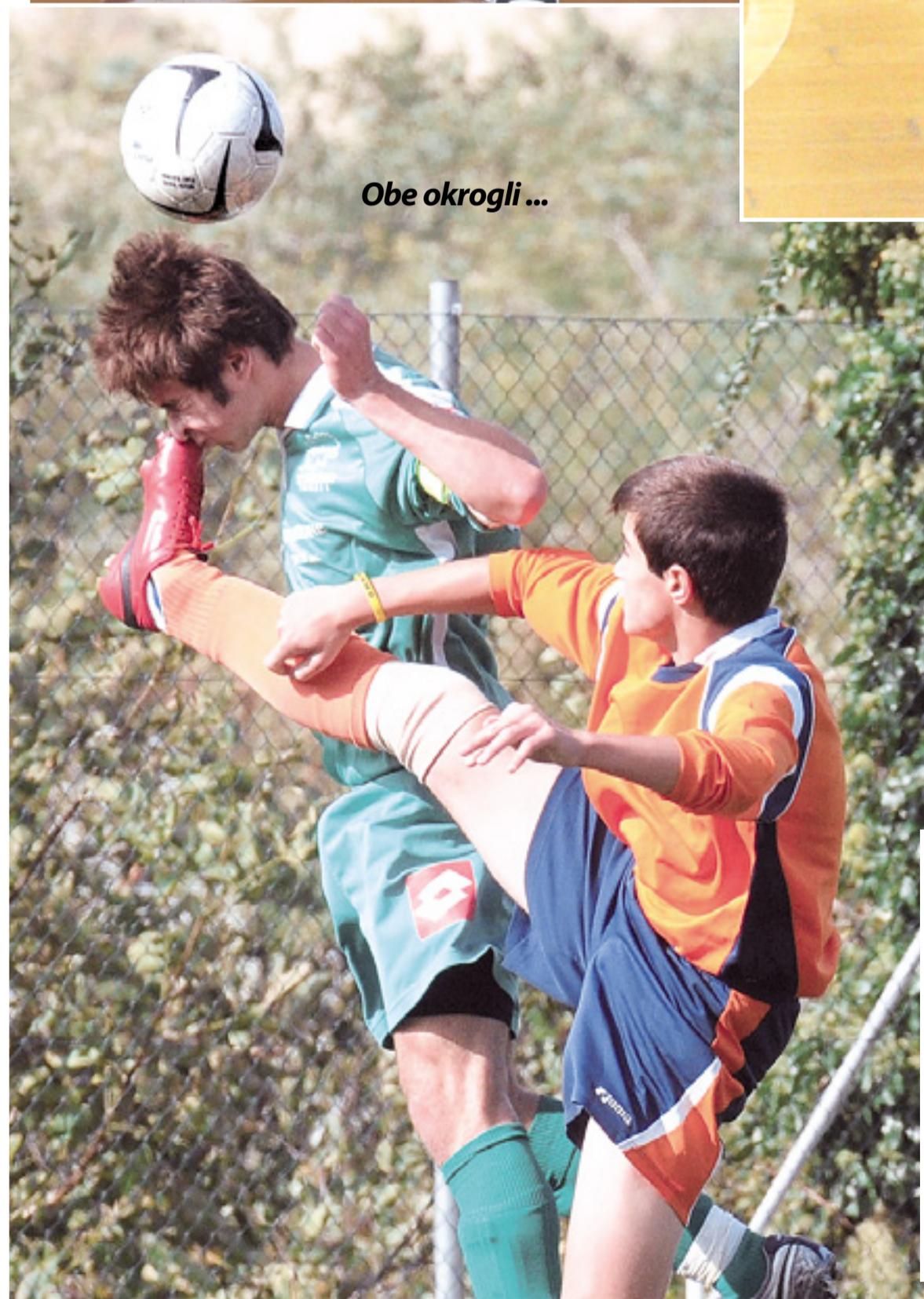
nostnimi nagovori in pozdravi. Najprej seveda Livio Manzin, kot predsednik SCI CLUB 70, za SK Devin pa odbornica Nadja Kralj in kasneje tudi predsednik Dario Štolfa.

In imenu devinsko-nabrežinske občine je vse učence in stareši pozdravil odbornik za kulturo, šport in prosti čas ter obenem podžupan Massimo Romita, medtem ko je slovenski pozdrav prinesla odbornica za šolstvo Tjaša Švara, na koncu nagrajevanja pa je nastopil tudi župan Giorgio Ret. Posegli so tudi podpredsednik Zadržuške kraške banke Adriano Kovačič, ki je projekt finančno podprt, deželnemu predsedniku FISI Stelio Borri, podpred-

sednik Alessandro Messi, pokrajinski odbornik za šport Mauro Tommasini in deželnji svetnik Sergio Lupieri.

Vsi otroci že nestрпно pričakujejo nadaljevanje projekta, ki bo steklo že takoj po božičnih praznikih in predvideva dva celodnevna avtobusna izleta na snegu v kraju Forni di Sopra, kjer bodo vsi učenci spet vadili smučarsko tehniko kar ves dan, ob koncu drugega dne pa bo ponovno na vrsti tekma. Avtobusna izleta na snežne poljane sta že določena, in sicer 9. In 16. januarja 2009.

Po izvedbi celotnega projekta bo na vrsti slavnostno nagrajevanje predvidoma marca v občinski telovadnici v Nabrežini.

Soig

Torek, 16. decembra 2008

ŠPORT

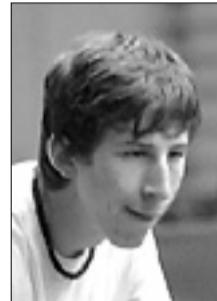
NAMIZNI TENIS - 8. zaporedna zmaga Krasa v moški B2-ligi

Praktično že dosegli obstanek, spogledujejo pa se z napredovanjem

San Marco Verona - Kras 1:5

Dolce - Simoneta 3:0 (11:6, 11:8, 11:7); Bersan - Rotella M. 1:3 (6:11, 11:5, 10:12, 3:11); Caloi - Rotella S. 2:3 (6:11, 11:8, 12:10, 11:13, 8:11); Dolce - Rotella M. 1:3 (11:13, 7:11, 11:9, 9:11); Caloi - Simoneta 1:3 (11:6, 6:11, 9:11, 8:11); Bersan - Rotella S. 1:3 (6:11, 11:7, 8:11, 9:11)

Krasovci so proti solidni ekipi iz Verone dosegli osmo zaporedno zmago v prvenstvu in povečali prednost pred tretjevršenimi ekipami na šest točk. Postava, ki bo zasedla prvo mesto na koncu prvenstva, bo neposredno napredovala v višjo ligo, drugouvrščeno moštvo pa bo igralo play-off tekmi proti nasprotnikom iz severnozahodne skupine. Pred prvenstvom je bil glavni cilj zgornjih fantov miren obstanek v ligi, kar so s šestnajstimi točkami na lestvici, čeprav ne še matematično, že dosegli. Če bodo še naprej igrali na isti ravni in pokazali tako borbenost, pa lahko ciljajo tudi na končno drugo mesto, saj kot je bilo razvidno iz prvega dela prvenstva, so vse eki-

MICHELE ROTELLA
KROMA

pe premagljive, razen Azzurre in Esteja, če igrata v popolni postavi.

Sobotni 5:1 je nerealen rezultat: brata Rotella in Simoneta so se morali poštovno potruditi, da so strli odporni nasprotnikov, ki so večino tekem v prvenstvu izgubili s 4:5. Tokrat je kot prvi mož ekipe zaigral Michele Rotella, saj Bojan Simoneta ni v pravi formi zaradi posmanjkanja treningov. Michele je svojo nalogu zelo dobro opravil in prispeval dve točki. Odlično je zaigral proti najboljšemu izmed nasprotnikov Dolceju, ki zelo malo greši. Michele je odlično izvajal

backhand spin, ki navadno ni njegov najboljši element igre, in tako po zelo izenačenem dvoboju premagal nasprotnika. Zelo konstantno igra Stefano Rotella, ki v zadnjih dveh kolih je zmagal vse tekmeh. Doslej je izgubil le pet srečanj v prvenstvu in tako presegel vse začetne obete. Kapetan Bojan Simoneta je igral pod svojimi sposobnostmi in gladko izgubil proti Dolceju. Nato pa si je opogumil in pokazal svoj pravi obraz proti Caloui.

Po enomesecnem premoru bodo krasovci v zadnjem kolu prvega dela prvenstva gostili ekipo Abano Terme »B«, ki zaseda tretje mesto na lestvici. (T.F.)

Ostali izidi: Abano Terme A - Marling 3:5, Vicenza - Azzurra 1:5, Este - Villazzano 3:5; Abano Terme B - Rovigo 5:2

Vrstni red: Kras 16, Azzurra 14, Abano Terme B in Abano Terme B 10, Este 8, TT Verona in Rovigo 6, Marling in Villazzano 4, Vicenza 2.

Prihodnji krog (30.1.2009): Kras : Villazzano

ŠAH - Prvenstvo »šolske mreže«

Eden največjih mladinskih turnirjev

Prvenstvo je potekalo na šoli Ribiči pri sv. Jakobu v Trstu

Prejšnjo soboto je bilo v organizaciji vodilne šole Žiga Zoisa v dvorani osnovne šole Josipa Ribičiča pri Sv. Jakobu šahovsko tekmovanje posameznikov vseh šol, ki letos sodelujejo v šolski mreži. Nastopilo je kar 76 tekmovalcev osnovnih šol Sirk, Milčinski, Bevk, Ribičič in Didaktičnega ravnateljstva Doline, srednjih šol Caprin, Cankar in Kosovel ter višjih šol Oberdan, Zois in Prešeren. Šlo je torej za enega najbolj množičnih turnirjev posameznikov v mladinski konkurenčni, ki so jih kdajkoli predeli v tržaški pokrajini. Tekmovanje je potekalo brez večjih zapetljajev, zahvaljujoč se pomoči neučnega osebja in mentorjev, ki so skrbeli za red in pravilni potek dvobojev.

Po sedmih kolih je absolutno prvo mesto (in istočasno tudi prvo mesto v kategoriji Under 16 višjih šol) dosegel Giuliano Gregori s šole Oberdan (6,5/7), drugo (in prvo med višješolci Over 16) njegov sošolec Vanja Macovaz (6/7), tretje (in drugo v kategoriji Over 16) pa »prešernovec« Jan Zobec (Cankar, 5/7).

Drugi v kategoriji Under 16 je bil Luca Sacher (6/7, Prešeren), tretji pa Luigi Porro (4,5/7, Žiga Zois). V kategoriji Over 16 pa je na tretjem mestu nekoliko presenetljivo pristal Ivo Ilič (5/7, Žiga Zois).

V ženski konkurenčni je v kategoriji Over 16 zmagala Roberta Chissich

(Prešeren, 4,5/7) pred Sofijo Guštin (Zois, 4/7), medtem ko so v kategoriji Under 16 tri predstavnice Prešerena (Cristina Sustersich, Jasmin Franza in Tjaša Oblak) dosegle vsaka po 5 točk, zmaga pa je naposled pripadla Cristini Sustersich zaradi boljšega točkovana Bucholz.

Zelo dobro so se odrezali srednješolci openškega Kosovela: Kiljan Babuder je bil prvi v svoji kategoriji (6/7) in petti na absolutni lestvici, drugi in 6. na absolutni lestvici je bil Andraž De Luisa (5,5/7), medtem ko je Urška Petaros (4/7) bila najboljša srednješolka. V moški konkurenčni je na tretje mesto pristal Matjaž Zobec (Cankar, 5/7).

Presenetljivo dobro so igrali tudi nekateri osnovnošolci, kjer je zmaga na posled pripadla Devanu Štoku (Sirk, 5/7) pred sošolcem Liamom Visentinom (4,5/7) in Lorenzom Obersnelom (Ribičič, 4/7). Med dekleti je bila najboljša Veronika Vascotto (Sirk, 4/7) pred Dano Tenze (Sirk, 3/7) in Tino Busan (Bevk, 3/7).

Pohvala pa gre vsem nastopajočim zaradi požrtvovalnosti, ki je bila nazadnje nagrajena, saj ni nikče ostal brez točke. Še predvsem gre poudariti dobro igro mlajših tekmovalcev, ki so bili mnogokrat enakovredni bolj izkušenim šahistom.

Marko Oblak

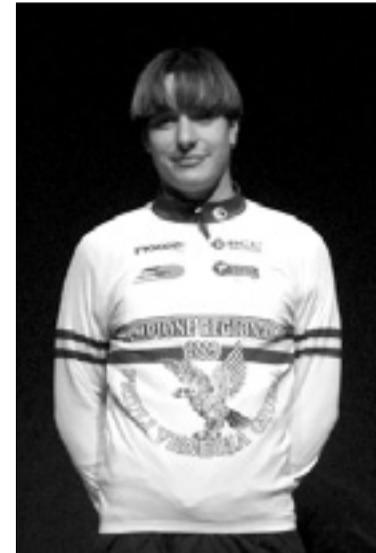
Ob koncu prireditve v čast Mateje Bogatec so na oder poklicali in obdarili tudi vse ostale člane rolkarskega in smučarskega odseka

KROMA

KOLESARSTVO - Zimsko deželno prvenstvo

Milič oblekel majico prvaka

V nedeljo zasedel 2. mesto v Ločniku

Po zadnjem preizkušnji zimskega deželnega prvenstva je Denis Milič osvojil naslov deželnega prvaka v kategoriji mlajših mladincev v gorskem kolesarstvu. V zadnji tekmi prvenstva v Ločniku mu zaradi slabega štarta ni uspelo zapečatiti sedme zaporedne zmage. Na blatni in razgibani progi se je moral zadovoljiti z drugim mestom, ki mu ni preprečilo slavlja v končnem skupnem seštevku. Brat Patrick, ki tekmuje tudi za Team Isonzo, je zasedel končno 3. mesto med začetniki.

»Žal mi ni uspelo osvojiti nedeljske tekme, ker mi je takoj po štartu odpovedala mehanična vez med pedalom in čevljem. Zmagovalca sem zasledoval celo tekmo. Na ciljni črti me je prehitel le za dve sekundi,« tako je Milič komentiral nedeljski nastop.

Petnajstletni adut društva Team Isonzo je z osvojitvijo majice deželnega prvaka kronal pozitivno

sezono, skozi katero se je delil med gorskim in cestnim kolesom. Prihodnje leto pa se bo posvetil samo cestnemu kolesarstvu. (am)

KRIŽ - Vas in gostje so se poklonili rolkarski šampionki ŠD Mladina

Mateji v čast

V domu Alberta Sirka je bila Bogatčeva deležna kopice pohval in daril - O prihodnosti še razmišlja

Med drugimi je Bogatčev obdaril tudi predsednik ZŠSDI Jure Kufersin. Poklonil ji je prenosni računalnik

gocena. Mateja, ki je med intervjujem do kazala, da se na odru pred publiko znajde enako dobro kot na asfaltiranih ali zasneženih progah, je bila ob tolifikih povalah in izrazih občudovanja resnično ga-jena. Velikega vprašanja, in sicer ali bo na svoji izjemno naporni športni poti še vztrajala, pa tudi tokrat ni razvzročila. »Voljo do dela še imam, čeprav sem imela ob koncu sezone vsega dovolj. Ni pa lahko zaceti vse znova. O tem še razmišljam,« je dejala 26-letna rolkarica. Seveda jo lahko razumemo. Kristalni globus mednarodne smučarske zveze FIS, prav takšen, kakršnega imajo v svoji vitrini svetovno znani šampioni alpskega in nordijskega smučanja (ki pa so za razliko od Mateje vsi po vrsti profesionalci), globus, ki je kraljeval tudi na odru doma Alberta Sirka, predstavlja zagotovo višek kariere, obenem pa tudi veliko breme in odgovornost.

A. Koren

Marko Oblak

PLAVANJE - Ob robu EP v kratkih bazenih na reški Kantridi

Milorad Čavić: »Upam, da bom nov rekord dosegel jaz«

Znamka 49,19 dobra popotnica - V 50-metrskem bazenu bo treba plavati pod 50 sekundami

Rekordov začenja postajati preveč! Državni, evropski ali celo svetovni padajo kot hruške in v plavalnem svetu je očitno zavladalo ...brezvladje. Nekoč bi vsi s prstom kazali na dobbing, danes vsi kažejo na plavalne kombinezone.

Toda pojdimo po vrsti. Na Reki so odlično izvedli evropsko prvenstvo v kratkih bazenih in od (skoraj) vseke panoge pričakovali, da bodo v zmagovalki ali zmagovalcu našli alternativo »yankeejem« ali »aussiejem«. Res je dobrih plavalcev tudi na Japonskem ali kje drugje, na vsakem plavalnem tekmovalju visokega rangra pa je vedno prisoten duh Phelpsa. In dosežene čase se primerja celo z rezultati upokojenega Thorpea.

Spomimo se finala na 100 m delfin v Pekingu. Srba Milorada Čavića je od Phelpsa ločila samo stotinka sekunde, kar je pri plavanju bistveno manj kot stotinka v kaki atletske nogi. Prav ta zamujena možnost, da bi Phelpsu pokvaril načrtovan slavje, je Čavića povzdignila na možnega odrešnika ostalega sveta. Na Reki je bil Srb tarča največjega zanimanja. Po zmagi in evropskemu rekordu na 100 m delfin je povedal:

»Moj najboljši rezultat je da sedaj dokaz, da potekajo priprave po načrtu. Tokrat nisem bil dovolj agresiven na začetku. Še vedno sem prepričan, da je napad odločilen za uspeh. V račun vsakič vključim tudi možnost, da mi bo na koncu nekaj zmanjkal, bolje pa je, da se nasprotnikom požene strah v kosti, ker tako tudi sami lahko izgubijo samozavest.«

Čavić je v olimpijskem finalu za celih šest desetink sekunde po poloviči proge vodil pred Phelpsom, na koncu pa se zaradi premajhnega nataleta za malenkost prepočasi dotaknil plošče.

Tvoj cilj je torej Phelps?

»Še vedno verjamem, da bo do

svetovnega prvenstva ostal na vodilnem mestu in za zmago bo potreben premagati predvsem njega. Moj načrt priprav vsebuje spomladni trening v Italiji, nato na visoki nadmorski višini na Sierra Nevad in končno v Braziliji. Sicer ne morem upoštevati samo Phelpsa. Končno je svetovni rekord last Crockerja, med mano in Phelpsom pa je samo stotinka. Rezultat 49,19 iz tega prvenstva je v primerjavi z rekordom 50,59 iz Pekinga dober. V finalu svetovnega prvenstva bo dosežen čas pod 50 sekundami. Bil bi neiskren, če bi skrival veliko željo, da bom rekordno znamko dosegel jaz.«

Kaj pa zasledovalci? Tudi evropski.

»Prej sem omenil Crockerja. Jaz sam in Phelpsi sva njegova zasledo-

valca. Tu na Reki so me presenetili tudi drugi.«

Ne bo šlo torej samo za dvobjo Čavić - Phelps?

»Nikakor ne! Mislim pa, da bodo v prednosti tisti, ki se bodo posvetili manjšemu številu panog.«

Nekoliko si zaslovel tudi zaradi svojih pogledov na mednarodno politiko. Si se morda bal, da bi ne to imelo na Reki kakih negativnih odzivov?

»Tisto v zvezi z majico o Kosovu so močno napihnili mediji. Ob pomirjenem položaju bi je danes nihče niti ne opazil. Sicer mi status plaval-

ca in študenta na ameriški univerzi ne preprečuje, da bi mislil samostojno. Da bi se bal sprejema na Reki? Zakaj pa? Gledalci so bili pretežno mladi. Ti niso obremenjeni s političnimi problemi in mislim, da so me sploh vse poznavali kot športnika.«

Kaj misliš o kopalkah najnovje generacije?

»Ker uporabljam vedno vrhunsko opremo, ne morem ocenjevati kako bi bilo v stari. Osebno se nisem nikoli lotil preverjanja razlik. Na to bi lahko odgovorili načrtovalci. Sicer pa dresi lahko krojijo rezultate, ne pa razmerja moč.«

PLAVANJE - Zadnji dan prvenstva na Reki

Veliko slavje Pellegrinijeve

Na 200 metrov prosti je osvojila naslov in porušila svetovni rekord - Mankoč zlat z evropskim rekordom

REKA - Prireditelji 12. evropskega plavalnega prvenstva v 25-metrskih bazenih na Reki so v nedeljo razdelili še zadnjih 12 kompletov medalj. V finalnem delu so bili doseženi še štirje svetovni in dva evropska rekorda. S slovenskega vidika je bil v ospredju seveda evropski rekord in zlata medalja Petra Mankoča (51,97) na 100 delfin. Nič manj zanimiv pa ni bil nastop na 200 prosti, kjer je olimpijska prvakinja Italijanka Federica Pellegrini, ki je v finalu Pekinga tesno premagala Saro Isakovič, osvojila naslov evropske prvakinje s pričakovanim novim svetovnim rekordom 1:51,85, saj se je v velikem bazenu že spustila pod mejo 1:55. Teden dni star rekord Francozinje Coralie Balmy je znašal 1:53,18 in Italijanka, ki je bila kar 1,33 sekunde hitrejša, je tudi edina ženska, ki se je doslej spustila pod 1:53 sekunde. Drugi dobitnici medalj, Nizozemka Femke Heemskerk (1:53,79) in Rusinja Daria Beljakina (1:53,85) sta zaostali za dve sekundi.

V nedeljo so prireditelji najprej razdelili medalje na 400 mešano in že v prvi disciplini dneva je s 4:25,06 svetovni rekord dosegl Španka Mireia Belmonte Garcia, ki je bila še kar 81 stotink sekunde hitrejša kot Američanka Julia Smit konec novembra v Torontu. Španka je presenetila tudi zato, ker na 200 metrov mešano, kjer je osvojila še šesto mesto, na tem prvenstvu sploh ni pokazala vrhunske forme. Lanska zmagovalka Iltaijanka Alessia Filippi, ki je osvojila srebro, se je moralna zadovoljiti z italijanskim rekordom, ki je s 4:26,06 boljši od starega evropskega rekorda. Za naslednjim rekord je poskrbel Francoz Hugues Dubosq, ki je ob zmagi na 200 prsnem z 2:04,59 dosegel evropski rekord, z 2:04,98 pa je bil od lastnega evropskega rekorda (2:05,02) hitrejši tudi drugouvrščeni Italijan Edoardo Giorgetti. Za konec je še dve zlati meda-

»Zlata« Peter Makoč (desno) in Federica Pellegrini (zgoraj)

li osvojil prvi zvezdnik prvenstva francoski sprinter Amaury Leveaux, ki se je veselil še zmage na 50 delfin, že dopoldan pa je v tej disciplini postavil tudi evropski rekord (22,18). Leveaux, Alain Bernard, Fabien Gilot in Frederick Bousquet pa so v zadnjih disciplini prvenstva, štafeti 4x50 prosti, po pričakovanju še enkrat poskrbeli za rekordno znamko. Ta zdaj znaša 1:20,77 minute. Moški so bili posebej razpoloženi. Svetovni rekord je na 100 hrbtni dosegel tudi Rus Stanislav Donec (49,32). Na 200 prosti je zmagal Rus Daniel Isotov. V ženski konkurenči pa je Nizozemka Marleen Veldhuis zmagala še na 50 prosti, na 100 prsnem je bila najboljša

Rusinja Valentina Artemjeva, na 100 delfin Danko Jeanette Ottesen in na 200 hrbtni, kjer je Triglavanka Anja Čarman osvojila četrto mesto, Francozinja Alexandra Putra.

Pregled medalj na 12. plavalnem EP v 25-metrskih bazenih na Reki: 1. Rusija 8-2-4; 2. Francija 7-9-4; 3. Italija 5-5-8; 4. Nizozemska 5-2-2; 5. Španija 2-3-2; 6. Hrvatska 2-0-2; 7. Slovenija 2-0-1. **Championships-Trophy (točkovanje po uvrstitvah):** 1. Italija 657,5 točk, 2. Rusija 569, 3. Francija 556, 4. Nizozemska 420, 5. Velika Britanija 338, 6. Nemčija 279, 7. Danska 278, 8. Madžarska, 9. Španija 198, 10. Hrvatska 195, ... 14. Slovenija 109,5.

BIATLON

Slovenska štafeta 5.!

HOCHFILZEN - Rusija je zmagala v štafetnem nastopu biatloncev za svetovni pokal v Hochfilznu v Avstriji (1:24:22,9/1+9), Slovenija v postavi Peter Dokl, Janez Marič, Klemen Bauer in Vasja Rupnik pa je osvojila presenetljivo peto mesto (+3:24,2/2+11). Druga je bila Avstrija (+1:48,1/2+9), tretja Ukrajina (+2:38,6/3+12), četrta pa Norveška (3:20,4/2+18).

Ob Zdovcu Zoran Martič

LJUBLJANA - Zoran Martič se po več kot desetih letih vrača v Tivoli, tokrat kot pomočnik glavnega trenerja Uniona Olimpije Jureta Zdovca. Martič je kot glavni trener deloval v številnih klubih, nazadnje je bil sezoni 2007/08 pri Heliosu. Znan je zlasti po odličnem delu z mladimi. S slovensko reprezentanco do 20 let je leta 2000 osvojil prvo mesto na evropskem prvenstvu. Med letoma 1993 in 1997 je bil pri Olimpiji trener mlade selekcije. Pomočnika Gašper Potočnik in Gašper Kolman ostajata v svojih funkcijah.

Car Kličko

MANNHEIM - Ukrainer Vladimir Kličko je v SAP Areni v nemškem Mannheimu premagal Američana Hasima Rahmana s tehničnim knock outom v sedmi runci in ubranil naslov svetovnega prvaka težke boksarske kategorije po verzijah IBF in WBO. Kličko je s kombinacijo le-tega, desnega in levega udarca po 44 sekundah sedme runde podrl Američana. Dvaintridesetletni Ukrainer je dosegel dvainpetdeseto poklicno zmago ob treh porazih, 46 zmag pa je zabeležil s KO. Šestič je ubranil naslov po verziji IBF, tretjič letos, zadnjič pa je bil poražen pred več kot štirimi leti. Po verziji IBF je prvak od aprila 2006, po verziji WBO pa od februarja letos.

Slalom Rieschevi

LA MOLINA - Nemka Maria Riesch je zmagovalka slalomu v La Molini, ki šteje za svetovni pokal alpskih smučark. Z veliko prednostjo je ugnala drugouvrščeno Američanko Lindsey Vonn, ki je zaostala za 1,48 sekunde, na tretjem mestu pa je bila Avstrijka Kathrin Zettel (+2,36). Edina slovenska finalistka Maruša Ferk je bila 27., medtem ko je bila najboljša Italijanka bila Nicole Gius (8. zaostankom 2,93).

Japonsko presenečenje

PRAGELATO - Japonec Fumihsa Jumoti je zmagal na tekmi za svetovni pokal v smučarskih skokih v Pragelatu (126 m; 114,8 točke), kjer so zaradi sneženja in spremenljivega vetra izvedli le eno serijo. Drugi je bil najboljši v pokalu Švicar Simon Ammann (124,5; 113,6). Med trideseterico so se uvrstili trije Slovenci, Robert Kranjec (114,5; 92,6) je bil 13., Jure Šinkovec (114,5; 92,1) je končal na 16. mestu, Mitja Mežnar (110,5; 81,9) pa na 28. Vrstni red svetovnega pokala v smučarskih skokih (5): Simon Ammann (Švi) 425, Gregor Schlierenzauer (Avt) 350, Ville Larinto (Fin) 205, Wolfgang Loitzl (Avt) 199, Thomas Morgenstern (Avt) 174.

Italija druga

SANKT PETERBURG - Ruska reprezentanca v futsalu je zmagovalka prvega evropskega prvenstva do 21 let. Rusi so v domačem Sankt Peterburgu v finalu, ki ga je kot drugi sodnik sodil slovenski delivec pravice Borut Šivic, po podaljških premagali Italijo s 5:4 (1:0, 2:2). Tako Rusi kot Italijani so igrali v predtekmovanju. A, kjer sta nastopali tudi Hrvatska in Slovenija, Obe reprezentanci sta končali nastope že v predtekmovanju.

Goriški prostor

Ulica Garibaldi 9
tel. 0481 533382
fax 0481 532958
gorica@primorski.it

Primorski
dnevnik

NOVA GORICA - Novoletni sprejem zamejskih županov in organizacij nepričakovano vsebinski

»Hujša od finančnih krčenj sta politični in psihološki pritisk«

Šušmelj: »Italija hoče zmanjšati vpliv slovenske manjšine« - Poziv podjetjem iz Slovenije k dvojezičnemu oglaševanju

»Po mojem mnenju to, kar se v zadnjem času dogaja v zvezi s slovensko manjšino v Italiji, niso le slučajni dogodki. Gre za centralno voden politiko s strani Italije z enim namenom: čim bolj zmanjšati pomem prisotnosti slovenske manjšine zaradi uspehov, ki jih imajo občine na slovenski strani,« je povedal nekdanji konzul v Trstu Jože Šušmelj na tradicionalnem prednovoletnem sprejemu županov iz zamejstva in predstavnikov slovenskih organizacij v Italiji, ki ga vsako leto v novogoriški mestni hiši priredi tamkajšnji župan Mirk Brulc. Srečanje je bilo tokrat zelo vsebinsko, k čemer so goste in gostitelje napeljali številni dogodki v zadnjih mesecih, ki so ali še bodo pretresali oba prostora, tako da se razgovoru o tem nekako niso mogli izogniti, kljub namenu, da si ob koncu leta sproščeno izrečo voščila in zahvale za dosedanje sodelovanje.

Dosedanj konzul v Trstu, ki je z upokojitvijo funkcijo predal pred kratkim, se je v povezavi z zgoraj omenjenim navezel na naslednjo primerjavo: »Nekatere slovenske občine, govorimo o tistih, ki so ob meji, so v primerjavi z italijanskimi v zadnjih letih doživele pravo ekspanzijo v razvoju: tu mislim na Novo Gorico v primerjavi z Gorico ali Sežano in Koper v primerjavi s Trstom. Čezmejnih stikov praktično ni več, razen s tremi slovenskimi občinami: Doberdobom, Števerjanom in Sovodnjami.« V nadaljevanju je Šušmelj, ki bo poslej novogoriškemu županu in parlamentarcu Brulcu svetoval gledce čezmejnega vprašanja, dodal osebno mnenje, da je zaradi ljubosuma nato prišlo do ocene, da je treba slovensko manjšino utišati in zmanjšati njen vpliv, sicer bi preglasili italijansko sredino. Zato po njegovem mnenju ni slučaj, da je pred nekaj meseci prišlo do nednade zamenjave goriškega prefekta Roberta De Lorenza, ki je bil Slovencem naklonjen, kot tudi ni naključen predlog jezikovnega zakona o manjšinah v Benečiji in Reziji ali pa nedavni zaplet na osnovni šoli v Barkovljah. »Gre za cel sklop, ki je globalno povezan v skupnem cilju: zmanjšati pomen Slovencev v Italiji. Vsa lepočrta iz Rima bodo malo pripomogla k temu, da se bo kaj spremeni. Tudi sporocilo po obisku Rupla v Rimu je zaskrbljujoče. Sam sem prepričan, da je finančni problem za manjšino še na tretjem mestu, veliko večja sta psihološki in politični pritisk, ki ga doži-

vlja,« meni Šušmelj. Podžupanja novogoriške mestne občine, Darinka Kozinc je v vsemu povedanemu nato dodala še svoje začudenje oziroma retorično vprašanje, češ, kako je mogoče, da se 60-milijonski italijanski narod tako čuti ogrožen od dvomilijonskega slovenskega naroda. »Gorica bo slej ali prej postala slovenska,« se je oglašil goriški občinski svetnik in pokrajinski predsednik Slovenske skupnosti Silvan Primosig in takole pojasnil svoje razmišljanje: »Slovenska prisotnost v ekonomskem smislu bo v Gorici čedalje vidnejša. Gorica ne bo dobesedno postala slovenska; vedno je bila mešana območje, toda od narodnih domov, hotelov, do najboljših zgradb, če gledamo zgodovinsko, so vedno v Gorici imeli v rokah Slovenci. In to mislim, da se bo v bodoče ponovilo. Če italijanska stran ni dovolj agilna, živa, da bi sprejela to iziv, bo logično, da bo Gorica - v tem smislu - postala slovenska.«

»Pred očmi vseh nas je dejstvo, da je bil razvoj na Novogoriškem in tudi širše v zadnjih letih izredno živahen,« je pritegnil števerjanski župan Hadrian Corsi. »Na italijanski strani pa je ta čas bolj ali manj vladalo mrtvilo. Zato danes iz tega izhaja precej zavisti,« je povedal in za primer navedel vinarje na slovenski in italijanski strani Brd. »Brez dvoma so naši vinarji izredno uspeli na raznih tržiščih, toda tudi vinarji iz slovenske strani zelo dobro uspevajo v zadnjem času. Tako se je ustvarilo to ljubosumje. Pa tudi določeni appetiti iz starih časov še vedno obstajajo. Zato je neizbežno za slovensko narodnostno skupnost, ki živi v Italiji, da je poleg kulture, športa, skrbi za gospodarstvo, tako bomo lahko klubovali kateremukoli viharju,« je prepričan Corsi, ki opozarja tudi na dejstvo, da ne le uradna Ljubljana temveč tudi »jara kranjska gospoda«, kot se je izrazil, ne pozna določenih dejstev o čezmejnem prostoru, zato se stvari vse prevečkrat izkrvljajo. V nadaljevanju se je oglasil tudi Livio Semolič iz goriške SKGZ, ki je poudaril pozornost, ki so jo težavam manjšine namenile številne organizacije in politični vrh v Sloveniji in dodal upanje, da bodo s tem nadaljevali. Zaključil pa je s prošnjo, naj novogoriški župan posreduje pri velikih slovenskih ali tujih trgovcih v Sloveniji, ki se oglašujejo tudi čez mejo, naj to počno dvojezično in ne le v italijanščini. Da gre za dobrodošlo opozorilo, se je strinjal Brulc, ki

Z včerajnjega sprejema na novogoriški občini

FOTO K.M.

se je zavezal, da bo še ta teden posredoval, obenem pa je postregel s pojasmilom, da trgovci to počno nehoti, saj imajo večinoma sedeže v Ljubljani ter ne poznavajo občutljivosti tega prostora.

Ob pogovoru, ki se je na trenutek torek precej razvnel, so sogovorniki našli besede tudi za voščila in dobre želje ter zahvalo novogoriškemu županu za dosedanje pomoč manjšini in priporočila, da se bo tudi kot poslanec in podpredsednik parlamentarne komisije za Slovence v zamejstvu in po svetu še naprej zavzemal zanje. Večina se je zavzela tudi za tesnejše in pogosteje stike z novogoriško občino v smislu medsebojnega obveščanja o aktualnih temah in iskanju morebitnih rešitev.

Poleg že omenjenih so se sprejema udeležili še župana Sovodenj Igor Petajan in Doberdoba Paolo Vizintin, nov pokrajinski predsednik SSO za Goriško Walter Bandelj, Igor Tomasetig za ZSSDI, ravnatelj SCVG Emil Komel Silvan Kerševan, predsednica Glasbene matic Nataša Paulin, predsednica ZSKD za Goriško Vesna Tomšič, Damjan Paulin v imenu ZSKP in KC Lojze Bratuž ter ravnatelj Kulturnega doma Igor Komel.

Katja Munih

GORICA-TRŽIČ - Smrti zaradi azbesta Tožilka zahteva dve leti zapora za bivša direktorja ladjedelnice

Februarja razsodba o primeru Valent - Jutri rezultati tržaške preiskave

Goriška javna tožilka Annunziata Puglia zahteva dve leti zaporne kazni za bivša direktorja družbe Fincantieri (nekoč Italcantieri) Manlia Lippia in Giorgia Rupinija. Postopek, ki mu sledi sodnica Manuela Bagattin, zadeva primer Antonia Valentu, bivšega delavca tržiške ladjedelnice, ki je umrl leta 1998 zaradi azbesto. Razsodba je bila na goriškem sodišču napovedana za včerajšnji dan, vendar so jo prenesli na 16. februar.

Medtem je problematika goriškega javnega tožilstva, ki beleži zaradi nezadostnega števila zaposlenih velike zamude tudi pri obravnavah postopkov o smrtili zaradi azbesta, prispevala v senat. Senatorja DS Felice Casson in Carlo Pegorera sta namreč na ministra Alfana naslovila vprašanje, v katerem opozarjata

na potrebo po okrepitvi organika goriškega tožilstva. »Na območju, ki je v njegovi pristojnosti, je v zadnjih devetih letih prišlo do 1.921 primerov obolenosti zaradi izpostavljenosti azbestu,« opozarjata senatorja in dodajata, da je število sodnih postopkov, ki so povezani z delovnimi boleznimi, na Goriškem krepko naraslo.

Del preiskav, ki se tičejo smrti zaradi vdihavanja azbestnih vlaken, je zato letos poleti prevzelo tržaško javno tožilstvo. Beniamino Deidda, glavni tožilec javnega sodišča v Trstu, je v ta namen ustanovil posebno preiskovalno ekipo, ki se je posvetila izključno postopkom o smrtili zaradi azbesta. Rezultate preiskave bo Deidda predstavil jutri.

GORICA - Župan odgovarja sindikatom

»Število ur bolezenskih odsotnosti se je znižalo«

»Neizpodbitno dejstvo je, da se število bolezenskih odsotnosti uslužbencev goriške občine med junijem in novembrom letos bistveno znižalo v primerjavi z istim obdobjem v letu 2007.« Goriški župan Ettore Romoli je včeraj odgovoril na izjave pokrajinskega tajnika sindikata javnih uslužbencev Cgil Luca Maniaja, ki ga je obtožil, da je v prejšnjih dneh predstavljal napačne podatke o odsotnostih uslužbencev goriške občine po uvedbi odloka proti »lenuhom« ministra Brunette.

»Med junijem in oktobrom letos so naši uradni zabeležili 8.343 ur odsotnosti med občinskimi uslužbenci. V istem obdobju lani smo zbrali 10.773 ur bolezenskih odsotnosti. Kot sem že povedal pred nekaj dnevi, je torej odsotnost zaradi bolezni po vladnem ukrepu upadla za 21,4 odstotkov,« je poudaril župan Ettore Romoli. Funkcionarka urada za osebje goriške občine je dodala, da

ETTORE ROMOLI

BUMBACA

so bili podatki, ki ga je v prejšnjih dneh predstavljal Mania (po le-teh naj bi se odstotek odsotnosti celo povečal), napačno interpretirani. »Sindikati so upoštevali le letošnje oktobra podatke, ki so bili nadpovprečni, in jih primerjali s srednjim številom ur odsotnosti v celiem letu 2007. Dejstvo je, da se je število ur bolezenske odsotnosti od julija dalje - ukrep je namreč stopil v veljavo 25. junija - močno znižalo,« je povedala funkcionarka.

ŠLOVRENČ - Prometna nesreča na deželni cesti 56

V trčenju ranjen moški

38-letnega Massima Marina so s helikopterjem odpeljali v videmsko bolnišnico

Izsiljena prednost je po vsej verjetnosti povzročila prometno nesrečo, do katere je prišlo včeraj zjutraj v Slovrenču. Na deželni cesti 56 sta silovito trčila avtomobil znamke alfa romeo 145 in kombi, v nesreči pa je bil ranjen moški. Ponesrečil se je voznik avtomobila Massimo Marino, 38-letnik iz Slovrenča, ki so ga po nezgodi odpeljali na zdravljenje v videmsko bolnišnico. Za volanom kombija je sedel 34-letni Novogoričan K.K., ki ni utрpel poškodb.

Do trčenja je prišlo okrog 8.25. Kombi je vozil po ulici Nazionale v smeri iz Slovrenča proti Gorici, Marino pa je z avtomobilom alfa romeo privozil s svojega dvorišča na glavno prometnico. Iz vzrokov, ki jih preučuje goriška prometna policija - po nekaterih virih naj bi 38-letnega Marina obšla slabost -, je voznik kombija trčil v zadnjo stran avtomobila, ki je zavozil in zadel drog javne razsvetljave. Na kraju so posredovali rešilna služba 118, ki je poklical na pomoč rešilni helikopter, prometna policija in goriški gasilci.

Avtomobil alfa romeo je trčil v drog javne razsvetljave

BUMBACA

DOBERDOB - Na Gradini božična tržnica in pokušnja medu in sirov

Žlahtni proizvodi kraškega kmetijstva

V sirih vonjave kraške gmajne - Med je različen glede na letne čase

Zadruga Rogos je v nedeljo sklenila letošnje pobude s prireditvijo Presenečenje v rezervatu, ki je potekalo v znamenju raznih dejavnosti, sicer pa jo je nekoliko pogojevalo muhasto vreme. Zaradi dežja so morali odpovedati voden ogled naravnega rezervata Prelosnega in Doberdobskega jezera, tudi otroci pa se niso mogli preizkusiti v prostem plezanju na stenah ob zavetišču Cadorna.

Klub odgovori nekaterih dejavnosti je bilo v centru Gradina živo, saj so v kraški sobi priredili božično tržnico, v spodnjem dvoarni pa pokušino različnih vrst medu in sira. V kraški sobi je bilo postavljenih na ogled več obrtniških in umetniških izdelkov. Lujia Zian iz Gorice je razstavila izdelke iz sive, Leonarda Gemellaro iz Červinjana pa predmete, spletene iz koruznih listov. Ciriša Šmid iz Železnikov je v Doberdobu pridelala dražgoške in loške kruhke, Valentina Tominec iz Branika pa stave in ročno izdelane tkanine. Olga Černic iz Sovodenj je postavila na ogled klekljarske mojstrovine, domačin Viljem Ferletti je razstavil okvirje in druge izdelke, ki jih kuje iz železa, medtem ko je Eda Miklus iz Jamelj razkazala steklene izdelke.

V dvorani, ki so jo opremili s prispevki goriške pokrajine v okviru evropskega projekta za ovrednotenje tipičnih kmečkih pridelkov Valo - PT, so priredili pokušino sirov in medu. Goste je v imenu zadruge Rogos pozdravila Ana Černic, zatem pa sta spregovorila pokrajinska odbornica Mara Černic in doberdobski podžupan Nardio Gerolet. Oba sta pohvalila pobudo zadruge Rogos, sploh pa sta poudarila velik pomen ovrednotenja naravi prijaznega kmetijstva, ki se širi po Krasu. Svoje vrhunske proizvode, v katerih je mogoče začutiti vonjave kraške gmajne, so predstavili sirarna Vidali iz Bazovice, ki prideluje krajji sir; kmetija Francetovi iz Nove vasi, ki se ukvarja s kozjerejo, in sirarna Kandus iz Vrtovina, ki nudi ovčji sir. Sirarji so predstavili glavne značilnosti svojih kmetij; Vidalijevi so tako povedali, da imajo 40 krav, pri Francetovih je 50 koz, sirarna

DOBERDOB - Silvano Ferfolja čebelari že sedem let

Ob Doberdobskem jezeru rešeljikov raj za čebele

Silvano Ferfolja je na Gradini poleg medu razstavil tudi voščene izdelke
ALTRAN

Kandus pa predeluje mleko 60 ovc. Med so ponudili v pokušino domačin Silvano Ferfolja ter čebelarstvo Trobec iz Štanjela in Settimi-Ziani iz Trebič; čebelarji so pojasnili, da se med proizvaja na različne načine in da se

spreminja glede na letne čase. Trobčevi tako svoje panje premikajo od poletja do jeseni; najprej jih postavijo bliže morju, zatem pa jih pomikajo proti Divači. Pri čebelarstvu Settimi-Ziani pustijo čebelam, da same po-

Ob Doberdobskem jezeru raste veliko rešeljik, zato pa na tem območju Silvano Ferfolja v pomladanskih mesecih postavi svoje paneje, da se čebele napasejo po malih cvetovih.

»S čebelarstvom sem se pričel ukvarjati pred šestimi-sedmimi leti, zdaj pa imam med 35 in 40 čebeljih družin,« pojasnjuje Ferfolja, ki sicer stanuje v Doberdobu, kjer je zaposlen kot občinski uslužbenec. Zanj je torej čebelarstvo konjiček, ki mu posveti velik del svojega prostega časa. »S čebelami je ogromno dela, saj je treba redno skrbeti zanje. Ne glede na to daje čebelarstvo tudi velika zadoščanja, saj je med, pridelan na Krasu, zelo kakovosten,« pravi Ferfolja in razlagata, da svoje panje seli glede na letne čase. Ob cvetenju akacij jih prenese na območje med Gabrjam in Rubijskim gradom, ko cvetijo lipa in rešeljike, pa se njegove čebele pasejo v okolici Bazovice oz. ob Doberdobskem jezeru. Poleg njega se v Doberdobu ukvarja s čebelarstvom še nekaj domačinov, med katerimi ima največ panjev, in sicer 12, Mišo Kosič. (dr)

iščijo cvetni prah, kljub temu pa pridelajo več vrst medu. Čebelarji so nazadnje razložili, da maju pridelujejo rešeljikov med, junija akacijev in cvetlični, julija lipov, ob zaključku poletja pa kostanjev. (dr)

Poleg medu je bilo na Gradini mogoče pokusiti tudi medico
ALTRAN

Valentina Tominec razkazuje delovanje svojih statev
ALTRAN

NOVA GORICA - Pod Streliško potjo bodo v štirinajstih mesecih zgradili tri stanovanjske bloke

Temeljni kamen za 45 neprofitnih stanovanj

Dogodku so prisostvovali predstavniki goriškega in tržaškega podjetja Ater, ki se zanimajo za sodelovanje z novogoriškim stanovanjskim skladom

Pod Streliško potjo v Novi Gorici, v bližini nekdanjega mejnega prehoda na Erjavčevi - Škabrijelovi ulici, so včeraj predstavniki občine, stanovanjskega sklada in ajdovske družbe Primorje slovesno položili temeljni kamen za izgradnjo treh stanovanjskih blokov, v katerih bo 45 neprofitnih stanovanj. Dogodku so prisostvovali tudi predstavniki tržaškega in goriškega stanovanjskega sklada Ater, ki so z zanimanjem prisluhnili, kako tovrstni projekti potekajo v Sloveniji.

Investicija, ki bo veljala 3,5 milijona evrov, bo dokončana v 14 mesecih, zagotavljajo v družbi Primorje, ki je bila na razpisu izbrana za izvedbo gradbenih del kot najugodnejši ponudnik. Trije stanovanjski bloki bodo imeli skupaj 90 parkirnih mest. Kot pojasnjuje direktorica občinskega sta-

novanjskega sklada Nataša Leban je na njihovi listi za pridobitev neprofitnega stanovanja trenutno 150 prisilcev, ponudba tovrstnih stanovanj pa je še krepko pod povpraševanjem. Letos so sicer namenu predali 40 neprofitnih stanovanj, do leta 2011 pa naj bi na podlagi razvojne strategije sklada zagotovili najmanj še 200 stanovanjskih enot. Kljub temu, da se sklad sooča s finančno krizo, Lebanova zatrjuje, da je denar za izgradnjo stanovanj pod Streliško ulico zagotovljen. »Priliv v občinski proračun je sicer manjši kot smo pričakovali,« dodaja novogoriški župan Mirko Brulc in nadaljuje: »Sedaj pripravljam proračun za dve leti, ki bo manjši za okrog 2 milijona evrov, tudi v stanovanjskem skladu imamo finančne težave, ki pa jih bomo rešili. V ta namen moramo pridobiti tudi sredstva

iz republiškega stanovanjskega sklada.« Župan še poudarja, da se v občini soočajo s pomanjkanjem ustreznega prostora za nadaljnje gradnje, rešitve se sicer obetajo s spremembami namembnosti iz kmetijskih zemljišč v zazidalna. Mesto bodo širili predvsem na območje Ajševice, saj, tako župan, razen na območju Ščedreni pri Solketu in ob sodišču v mestnem jedru, drugih možnosti ni.

Ponedeljkovemu dogodku so, kot rečeno, prisostvovali tudi predstavniki goriškega in tržaškega podjetja Ater. »Zanimajo se za naše investicije, prišli so predvsem pogledati, kako je pri nas. Sicer pa med seboj sodelujemo le v smislu pogovarov, poslovnega sodelovanja še ni. Zavirajo nas predvsem različne zakonodaje v obeh državah,« še dodaja direktorica Lebanova. (km)

Nova banka v Štandrežu

Bančni zavod »Cassa di risparmio del Friuli-Venezia Giulia« je včeraj odprl novo podružnico v ulici San Michele v Štandrežu. Na odprtju so bili prisotni goriški župan Ettore Romoli, občinski odbornik Guigo Pettarin, predstavnica Maria Augusta Marrosu, predsednik Fundacije Goriške hranilnice Franco Obizzi in predsednik goriške Trgovinske zbornice Emilio Sgarlata. V novi podružnici bodo zaposleni štirje uradniki, ki bodo zagotavljali vse potrebne bančne storitve družinam in podjetjem. Predstavniki bančnega zavoda, ki spada v skupino Intesa-San Paolo, so poudarili, da so novo podružnico odprli, ker želijo biti čim bolj prisotni na teritoriju. Nove prostore je po odprtju blagoslovil štandreški župnik Karlo Bolčina.

Poroč s priseljenci

Prefektinja Maria Augusta Marrosu je včeraj ob prisotnosti kvestorja Antonija Tazzija in pokrajinskega poveljnika karaninerjev Roberta Zulianija v kasarni Massarelli v Gorici vodila srečanje, na katerem so se s predstavniki občin goriške pokrajine pogovarjali o porokah med italijanskimi državljanji in priseljenci. Kvestura želi določiti upravni postopek, ki bi občinam pomagal pri sklepanju civilnih porok med priseljenimi in domačini.

Pismo Sorgove žene

15. oktobra se je v tržiški ladjedelnici Fincantieri smrtno ponesrečil Michele Mauro Sergo. Dva meseca po tragični nesreči je njegova žena Antonella skupaj s hčerkjo Mary odpeljala odprto pismo vsem delavcem iz tržiške ladjedelnice Fincantieri in drugih industrijskih obratov, ki so jima pomagali in izrazili solidarnost. Vsem se je zahvalila za pomoč, hkrati pa ugotavljala, da se na enak način niso odzvali iz družbe Fincantieri. Sorgova žena se je nazadnje zahvalila učiteljem in osebju osnovne šole v Štarancanu in tamkajnjemu županu Lorenzo Presotu, ki so ob tragičnem dogodku pokazali veliko mero občutljivosti.

Tatovi spet na delu

Na Tržiškem so tatovi spet na delu. Potem ko so 6. decembra obiskali osem stanovanj v Štarancanu, so konec tedna bili na delu v Tržiču. V dveh stanovanjih v ulicah Petrarca in San Giusto so vlomlili v soboto večer, v tri v ulicah Acque Gradiate in D'Annunzio pa v nedeljo. Povsod so s seboj odnesli izključno zlatnino in denar, drugih predmetov pa se niso dotaknili. Tatvina ni uspela edino v ulici Gigli, kjer so lastniki stanovanja prišli domov in spravili v beg tatove. Po mnenju preiskovalcev naj bi tatvine zakrivila skupina nomadov.

Pravljica o vitezu

V Goriški knjižnici Franceta Bevka bo danes ob 17. uri predstavitev pravljice Zgodba o vitezu Galu Timoteju in treh princeskah. Knjigo bo predstavila avtorica Špela Tratnik v pravljični sobi knjižnice, kjer bo na mladinskem oddelku obenem na ogled tudi razstava originalnih ilustracij iz knjige. (km)

Nameščajo temeljni kamen

FOTO K.M.

GORICA - Predstavitev zadnje brošure sKultura 2001

Teden kiparskega navdiha ujeli v pestro publikacijo

V njej najdemo podrobne podatke o ustvarjalcih, ki so se lani oktobra udeležili delavnic na Jeremitišču

Društvo sKultura 2001 je v soboto zvezcer priredilo v reprezentančni dvorani Pogajinskih muzejev v grajskem naselju predstavitev brošure sKultura 2001 – izvedba 2007. Novinar Jurij Paljk predstavlja v uvodnem prispevku pobudo, ki je pred nekaj več kot enim letom v oktobru že četrtič potekala na Jeremitišču, kjer se za teden dni zberejo kiparji in kiparke na ustvarjalni delavnici. Lani so se odzvali vabilu predstavitelja Norma Antonini, Marco Bernot, Maria Teresa Cetani, Peter Gotthardt, Daniela Mršulja, Ermanno Plozzer in Zoran Poznič. Že imena in priimki kažejo na mednarodni značaj dejavnosti, ki predvideva oblikovanje lesa.

Tri mesece prej, od 7. do 14. junija, se je prav tako v Štandrežu zbral nekaj študentov Akademije za likovno umetnost iz Ljubljane in Šole mozaika iz Spilimberga na 3. Mladinskem kiparskem srečanju. Oblikovali so kamnit izdelek in mozaik ter ju postavili na »nikogaršnjo zemljo« na nekdanjem mejnem prehodu Štandrež – Vrtojba v spomin na odpravo meje.

V lepi, bogato opremljeni in strokovno izdelanih brošurah, ki jo je oblikoval Franjo Žerjal in tiskala Grafica Goriziana, najdemo vse podrobne podatke o ustvarjalcih in dveh pobudah vključno z vsemi društvi in ustanovami, ki so sodelovali. Posebej izstopajo pokrajina Gorica, občina Gorica, občina Šempeter – Vrtojba, krajevna skupnost Štandrež, dežela FIK, EletroGorizia in Sklad Goriške hranilnice.

Okrog petintrideset prisotnih je najprej pozdravil Marjan Brescia, sledil je glasbeni utriček na kitaro, ki ga je podal Michele Schincariol, nato je glavni nagovor posredoval Jurij Paljk. Tamara Butkovič in Chiara Mucci sta občinstvu prebrali osebne opise kiparjev in kipark, medtem ko so se na stenskem ekranu vrstile podobe njihovih del. Zadovoljstvo in spodbudne besede so med potekom programa posredovali Marko Marinčič za pokrajino Gorica, predstavnik Sklada Goriške hranilnice in ravnatelj šole iz Spilimberga. (a.r.)

BUMBACA

BUMBACA

DOBERDOB - Srečanje sindikata SPI-CGIL

Težavni četrtri teden

Tudi v goriški pokrajini vedno več upokojencev s težavo pride do konca meseca

Z doberdobskega srečanja sindikata SPI-CGIL

BUMBACA

Zivljenski stroški se višajo, pokojnine pa so vedno enake. Da vedno več upokojencev s težavo pride do konca meseca, je v petek v doberdobskem agriturizmu Kovač opozoril Pino Novati, tajnik sindikata SPI-CGIL za roško okrožje, v katero je vključena tudi doberdobska občina. Tradicionalnega srečanja pred božično-novoletnimi prazniki so se udeležili številni člani doberdobske sekcije sindikata SPI-CGIL, ki so soglašali z Novatijem, da je tudi za upokojence goriške pokrajine četrtri teden v mesecu vedno bolj problematičen. Med svojim nagovorom je ob tem Novati izrazil zadovoljstvo nad množično prisotnostjo upokojencev in mladih na petkovem pokrajinskem shodu CGIL v Tržiču, ki se ga je udeležila tudi številna skupina manifestantov iz doberdobske občine.

Srečanje pri Kovaču se je začelo s pozdravom doberdobskega tajnika SPI-CGIL Olinta Zanierja, prisotna pa je bila tudi delegacija upokojencev iz pobratene Prvacine. Ob robu srečanja je Sonja Božič, ki skrbi za doberdobske okence SPI-CGIL, povedala, da v občini Doberdob ni nihče zaprosil za socialno kartico. Do nje imajo namreč pravico upokojenci, ki ne presežejo 6.000 evrov letnih dohodkov in ki imajo res velike težave s pre-

življanjem. Čeprav ni nihče zaprosil za kartico, to še pomeni, da se imajo vsi doberdobski upokojenci lepo; tudi med njimi je namreč – podobno kot druge po Italiji – vedno več takih, ki se morajo marsičemu odpovedati, da jim ne zmanjka denarja pred koncem meseca.

DOBERDOB - Miklavževanje društva Hrast

Ekološko ozaveščeni

Bradatega svetnika so pričakali z igrico z okoljevarstvenim naukom

Del nastopajočih otrok

FOTO A.C.

je Černic se je več kot 40 otrok spoprijelo z zabavnimi pravljicnimi vlogami na odrskih deskah doberdobske župnijske dvorane. Otroci so številni publiki predstavili pravljicno zgodbo z okoljevarstvenim naukom. Šlo je namreč za zgodbo petih razbojnikov, ki so hoteli uničiti gozd, poseči drevesa in se znesti nad naravo. Temu so se uprli prebivalci gozdom začenši z vilami in palčki. Domislili so se številnih rešitev in po večkratnih poskusih svojo nalogo tudi uspešno izpeljali. Gozd je bil rešen, vile in palčki pa so lahko naprej v njem mirno živel.

Drugi del večera je bil seveda namenjen Miklavžu, ki je s pomočjo angelov na odru delil darila. Prisotni so bili seveda tudi hudiči, ki so vsem v dvorani grozili z dolgimi šibami. Na vrsto so tudi v tem delu vsekakor prišli vsi otroci, ki so s starši do zadnjega koticika napolnili doberdobsko župnijsko dvorano. (a.c.)

NOVA GORICA

Gospel poslastica s skupino iz Alabame

Kdor sinoči ni prišel na svoj račun v goriškem Kulturnem domu, kjer so bile vse vstopnice za koncert skupine Antony Morgan's iz Harlema razprodane, lahko nadoknadi zamujeno priložnost z današnjim izrednim gospel koncertom v Novi Gorici, kjer bo nastopila svetovno znana skupina Sjuvana Byers & Children of God iz Alabame.

Skupna pobuda obeh goriških kulturnih domov »Go Gospel 2008« je torej naletela na pozitiven odmev in dosegljiva zastavljene cilje. Današnji večer v Novi Gorici se napoljuje ravno tako kot prava poslastica za ljubitelje tovrstne glasbe. Severnoameriška država Alabama, iz katere prihaja skupina Sjuvana Byers, je namreč že zarisče črnske duhovne glasbe; od koder prihaja na tisoče gospel pevcev.

Koncert v Novi Gorici, ki se bo pričel ob 20.15, prirejata v okviru pobude »Go Gospel 2008« goriški in novogoriški Kulturni dom pod pokroviteljstvom goriške in novogoriške občinske uprave. Pri blagajni Kulturnega doma v Novi Gorici (Bevkov trg 4 - tel. 00386-5-335 40 16) je v polnem teklu predprodaja vstopnic, ki stanejo 12 evrov.

Podelijo štipendije

Na sedežu Funcacije goriške hranilnice v Gorici bodo danes ob 11.30 podelili štipendije konzorcija za razvoj goriškega univerzitetnega pola. Vsak po 500 evrov bodo prejeli Valentina Codeluppi, Giulia Cragnolini, Elisa Azzano, Valentina, Forciniti, Elena Del Santo, Tanja Lunardelli, Sara Pastoricich, Fabiana Baldin in Andrea Filippo Romani.

TRST - Praznični petkovi večeri SSG

Iztok Mlakar, primorski komedijant in vse bolj poet

Kantavtorja je tudi v tržaškem Kulturnem domu spremeljal David Šuligoj

V prazničnem decembru je Iztok Mlakar z vsemi Davidom Šuligojem v Trst prinesel dve nadvse dobrodošli darili: sebe oz. prijeten večer in pa novo zgloščenko, Romance brez krajance. Koncert, s katerim je Slovensko stalno gledališče na nadvse prikladen način uvedlo svoj niz petkovih koncertov, je bil razprodan v trenutku, samo najzvestejši tržaški oboževalci svojstvenega primorskega kantavtorja so si zagotovili peščiče vstopnic, kolikor jih je bilo na prodaj pri blagajni tržaškega Kulturnega doma; vsi ostali pa se zaenkrat lahko tolazijo z zagotovilom SSG, da bo Iztok Mlakar s svojim bolj komorno zasnovanim nastopom januarja spet v gosteh v Trstu.

Če maloštevilčnost obiskovalcev, ki jo zahteva Mlakar, spravlja organizatorje v težave, oboževalce pa v stress, je pa tudi res, da te osreči, ko se prebiješ med »izbrane«. Med nastopajočim, ki je skoraj v fizičnem dotiku z občinstvom, in obiskovalci se nemudoma vzpostavi dialog, ki ga Iztok Mlakar mojstrsko spodbuja, k prijetnemu vzdružju pa svoje prispeva tudi kozarec vina s prigrizkom, kar sodi med stalne sestavine nastopov »ljudskega« primorskega kantavtorja.

Srečneži, ki so se uspeli prebiti na kakšen njegov koncert, vedo, da Iztok Mlakar, ki ga na več instrumentov spremila David Šuligoj, pripravi zaokrožen nastop, kjer se lepo prepleta pripovedovanje in pesem. Na tokratni mrzel petkov večer je bil še posebej razpoložen in je v pripovedi nanizal več spominov kot dovtipov, po katerih sicer slovi. Precej širok časovni razpon je zaznamoval tudi izbor pesmi, od starejših, ki jih je občinstvo dobro pozna, do jih je tudi »pomagalo« peti, do novejših, ki so zbrane na novem cd-ju. Morda je bil Iztok Mlakar, ki ga odlikuje pristen, ljudski humor na tržaškem koncertu nekoliko otožnejši kot sicer: morda so k takšnemu vtišu prispevale novejše skladbe, ki so nežne (npr. Bo-se noge) in ki nekoliko odstopajo od njegovih najbolj poznanih (npr. Očenaš), morda gre za nesporo dejstvo, da za vse »cajt pasava« (kot je s kozarcem »rdeče prve pomoči« v roki sebi in drugim priznaval Mlakar), morda gre za osebne občutke, vendar je tokrat kantavtor ob zabavnih zaigral tudi na intimejše note in bil prepričljiv kot komedijant in pesnik. (bip)

Januarja, pravijo pri SSG, se v trstu obeta novo srečanje z Mlakarjem

KROMA

Umrl H. Tappert znani Derrick

Na eni od klinik v Münchenu je v soboto umrl nemški igralec Horst Tappert, ki se je proslavil z vlogo policijskega inšpektorja Derricka v televizijski nadaljevanki nemške mreže ZDF z istim naslovom. Tappert je bil star 85 let. Novico je včeraj za nemško tiskovno agencijo dpa potrdila igralčeva vdova Ursula. Ursula Tappert je še povedala, da se je mož do pred kratkim še dobro počutil in bil poln zaupanja vase. V zadnjih dneh pa se mu je zdravstveno stanje nenadoma poslabšalo. Podrobnosti ni že zelela navesti. Tappert je maja letos ob 85. rojstnem dnevu dal svoj zadnji intervju za revijo Bunte. Bunte je danes na svoji spletni strani tudi zapisala, da je Tappert v vlogi inšpektorja Stephana Derricka postal kulturna figura, serijo so predvajali v več kot sto državah. Med letoma 1973 in 1997 je v naslovnih vlogah nastopal v skupaj 281 epizodah. V javnosti se je s kolegom Fritzem Wepperjem, v seriji s svojim asistentom Harryjem Kleinom, pojavil še leta 2004, ko je predstavil animirani film »Derrick«. Pot igralca je začel v gledališču, nastopal je v več nemških mestih, ob koncu 50-ih let pa je začel nastopati še na filmu in TV. Leta 1998 je prejel nemško medijsko nagrado bambi za živiljenjsko delo. (STA)

Umrl španski skladatelj Barce

V rodnem Madridu je v nedeljo umrl Ramon Barce, eden najbolj pomembnih španskih skladateljev 20. stoletja. Novico o smrti 80-letnega glasbenika, ki je napisal okoli 120 del, je včeraj sporočila Akademija lepih umetnosti v Madridu. Barce je bil najbolj pomembni predstavnik t.i.m. generacije 1951, ki si je po državljanskem in II. svetovni vojni zadala za nalogo oživiti glasbeno življenje v Španiji. Barce je pisal simfonije, dela za godalne kvartete in komorne orkestre, pa tudi klavirske in orgelske skladbe. Poleg tega je pisal glasbene kritike ter filozofske in sociološke razprave. Vejljal je za zagovornika »resne glasbe« in nasprotnika folklore. »Težko se je bilo osvoboditi vplivov folklore,« je ob neki priložnosti dejal Barce. (STA)

PROJEKTNO ZALOŽNIŠTVO - Posvečeno Bobiju Bazlenu V Trstu se je z ironično resnostjo iztekel sejem manjših založnikov

Med založbami, ki so se predstavile v San Marcu, je bilo tudi ZTT-EST

KROMA

V Trstu, kjer se že petdeset let nič ne dogaja, se je nekaj zgodilo... Tako je znan italijanski dnevnik uvedel članek o knjižnem sejmu, namenjenem založbam, ki svoj kulturni in družbeni potencial uresničujejo z založniškimi projektmi: od 12. do 14. decembra je v prijetnem ozračju kavarne San Marco potekal sejem Fiera dell'editoria di progetto Bobi Bazlen.

Organizatorji so lahko ponosni na odmernost, ki je bil dogodek deležen v italijanskih medijih, saj je bil njihov namen prav preseganje značilne tržaške zagledanosti vase in odpiranje italijanskim in mednarodnim kulturnim tokovom. Tudi zato je bil sejem imenovan po Robertu - Bobiju Bazlenu, pisatelju in literarnem kritiku, ki se je v Trstu rodil, vendar je bil sposoben upreti pogled dlje in vzpostaviti dolgoletna sodelovanja z najpomembnejšimi italijanskimi založniki. Bazlen je med drugim Montaleju svetoval Zenovo vest Italja Sveva in omogočil, da so v Italiji spoznali Kafka in Musila. Ker je vedno deloval v zatišju, je tudi o njegovi fizični podobi podatkov malo, zato je newyorški risar Thomas Libetti sprožil projekt Who is Bobi Bazlen?, da bi na podlagi opazovanja fizionomije ljudi z našega konca lahko izpopolnil Bazlenovo podobo, povzeto po sliki Carla Levija.

Sejma, ki sta ga podprla deželna

Direkcija za kulturo in tržaška Trgovinska zbornica, se je udeležilo dobro število tržaških, italijanskih in tujih založbam (na primer švicarski Casagrande, slovenski Literatura, Emilio Mazzoli iz Modene, Liberilibri in Quodlibet iz Macerata, Nottetempo, La Giuntina, Eléuthera, ZTT-EST in drugi). Antična kavarna je bila natrpana z njihovimi najnovejšimi izdajami, ob osrednji mizi pa so jih založniki in avtorji predstavljali z ironičnim in dialoškim pristopom. Časa je bilo dovolj tudi za splošnejše razprave in okrogle mize o kulturnih in literarnih temah: v petek, ko se predstavniki oblasti žal niso odzvali na povabilo k udeležbi, so med okroglo mizo o Trstu, evoregijsi in vrednotah večjezičnosti govorili dekanka visoke šole za tolmače in prevajalce Lorenza Rega, knjigarnar Franco Zorzon in mlada slovenska književnika, esejist Urban Vovk in pesnik Primož Čučnik iz založbe Literatura. V soboto dopoldne je bila na vrsti razprava o prevajalstvu s hrvaško prevajalko in predavateljico Lilijano Avirovič, s prevajalcema iz nemščine in francoščine Girom Giomettijem in Marcom Rispolijem in dekanko fakultete za književnost Cristina Benussi, popoldne pa okrogla miza o založniških projektih in težavah, s katerimi se spopadajo manjši založniki, ki sta jo živahnno uvedla pisatelj Veit Heinichen in predsednik in-

štita za javnomnenjske raziskave SWG Roberto Weber. Pred tem se je dvorana napolnila v pričakovanju Borisa Pahorja, ki je bil deležen besede še po dolgi predstavitev glavnine njegovih del. Zato se je z občinstvom posalil, češ da oseba, ki so ji namenjeni taksi slavospevi, ne bi smela biti navzoča... Potem je z nekaj anekdotami med drugim potožil, da stalno potuje in mu zaradi tega primanjkuje časa, da bi na papir zapisal vtise, ki jih med temi potovanji nabira!

Osrednji nedeljski dogodek je zadeval svetovljansko slikarko in pisateljico Leonor Fini, Bazlenovo prijateljico, ki je živel in delala v Trstu in Rimu, pozneje pa predvsem v Parizu: pisatelj in novinar Corrado Premuda je predstavil videodokumentarni film v produkciji Videoesta, ki ga Giampaolo Penco pripravlja na podlagi posnetkov iz 60. let, pozneje pa je občinstvo očarano obmolknilo med predvajanjem intervjuje z Leonor Fini iz 90. let. V prijetnem razpoloženju se je med risanimi igrami za otroke pod vodstvom Nicolette Costa in še zadnjimi predstavitvami knjižnih zanimivosti sejem končal z branjem odlomkov o Bobiju Bazlenu. Seveda z upanjem, da bi si ta zabavni poskus o resnih temah lahko izobil mesto med rednimi tržaškimi kulturnimi prireditvami...

Tamara Lipovec

CENTER BRATUŽ

Zbor iz Moskve navdušil

Kulturni center Lojze Bratuž v Gorici pred božičnimi prazniki že vrsto let ponuja svojemu občinstvu (v okviru redne koncertne sezone) enkratno druženje z uveljavljenim zborovskim sestavom: 12. decembra je bila velika dvorana premajhna za vse, ki so že zeleli prisluhniti pisancemu svetu pravoslavne ruske glasbe v izvedbi Zbora pravoslavnega patriarhata iz Moskve. Sestav je leta 1983 ustanovil Anatolij Grindenko, najprej kot študentski zbor semenišča in teološke akademije v Trojtse Sergjevem z imenom, da bi spet oživil stare ruske zborovske pesmi. Leta 1985 pa je s podporo nadškofa Pitrima ustanovil moški zbor moskovskega patriarhata. Od tedaj opravlja sestav funkcijo liturgičnega zobra, ki med obredom prepeva antične ruske motete, kar je bil tudi cilj ob ustanovitvi takega telesa, hkrati pa študij glasbe in petja usmerja tudi v zanimive koncertne izvedbe. Zbor je doslej nastopal na vseh celinah in bil deležen več diskografskih nagrad. Na goriški koncert je pripovedoval enajst članov, ki so pod vodstvom Anatolija Grindenka najprej predstavili tehten izsek iz pravoslavne liturgije – staroruske večernice ob vigiliji Kristusovega rojstva iz 17. stoletja so s svojimi prepostimi, s globokimi in čistimi sporočili zazvenele v vsem razkošju (in zavedanju) meditativne spokojnosti. V polnih, prodornih glasovih tako celotnega sestava kot izjemnih solistov so – našemu kulturnemu prostoru vendar pre malo znane pesmi – zaživele kot mnogo bolj z zemeljskim elementom prežete razlike gregorijanskega korala. Pravoslavna liturgična pesem je bila navdih tudi znamenitim russkim skladateljem, ki so ustvarili številne zborovske umetnine. Med njimi so moskovski pevci za koncert v Gorici izbrali stiri pesmi Sergeja Rahninova (Psalm 103/104, Simeonov spev, Anafora – evharistični kanon, Himna Materi Božji), pesem O nežna luč svete slave Petra Iljiča Čajkovskega in Nenehne litanije Aleksandra Grečaninova. In če smo v prvem delu večera morebiti nekateri še nekoliko skeptično in manj navdušeno spremljali način petja moškega sestava iz Moskve (ko je vendar ohranjal svojo funkcijo liturgičnega zobra in bi interpretacije nedvomno pridobile na svoji avtentičnosti v za to bolj primernem prostoru kot je koncertni oder Centra Bratuž in tudi ko bi njihovega kontemplativnega podajanja ne motil pisk v dvorani), pa je odlična izvedba pesmi treh uglednih ruskih mojstrov povsem očarala. Izjemni glasovi, kvalitetne interpretacije in seveda sam program, v katerem so mnogi začutili slovansko dušo, so fascinirali. Vzdušje pa se je še stopnjevalo, ko je moskovski zbor ob koncu večera do dal še praznični venček russkih in ukrajinskih božičnih pesmi, pesmi, ki so povsem upravičeno v mnogih obudile nostalгиjo na čase, ko so tudi slovenske pesmi najraje prevzemale znane melodije russkih ljudskih pesmi. Skratka večer, ki te prevzame, ker smo že mnogi pozabili, da smo vendar še vedno tudi del slovenskega sveta, in zato tudi po koncertu številne izjave: »... Več kot navdušeni, izjemni glasovi, neverjetno, zvok, ki ga sicer marsik ne doseže tudi štirikrat številčnejši zbor ...«. Zgoščenke Zbora pravoslavnega patriarhata iz Moskve so po koncertu v avli goriškega Centra Bratuž upravičeno še za med ... Tatjana Gregorić

POLITIKA - Demokratska stranka želi voditi konstruktivno opozicijo

Veltroni predlaga komisijo, ki bi v 60 dneh izdelala pravosodno reformo

Demokrati pogojno podpirajo tudi Brunettov predlog o zvišanju ženske delovne dobe

RIM - Kljub napadom, ki jih je bila deležna od ministrskega predsednika Silvia Berlusconija, Demokratska stranka namerava voditi konstruktivno opozicijo. To prihaja zdaj do izraza v dveh pomembnih primerih, in sicer v primeru večkrat napovedane pravosodne reforme in v primeru predloga ministra za javno upravo Renata Brunetea, da bi zvišali žensko delovno dobo pred upokojitvijo.

Kar zadeva pravosodno reformo, je voditelj demokratov Walter Veltroni v nedeljo predlagal, da bi ustanovili posebno komisijo, ki bi jo poleg predstavnikov vladne večine in opozicije stavljal zastopniki sodnikov, javnih tožilcev in odvetnikov z nalogo, da bi v 60 dneh izdelali po možnosti skupne predloge. Veltroni se je na tak način resnici na ljubo pozitivno odzval na pozive k dialogu, ki jih je v teh dneh na Demokratsko stranko naslovil predvsem voditelj Severne lige Umberto Bossi iz zaskrbljenosti, da bi zaostrovanje odnosov z opozicijo spravilo v težave ne-

WALTER VELTRONI

ko drugo reformo, ki je severnoglašem še zlasti pri srcu, namreč uvedbo davčnega federalizma. Veltronijev predlog pa ni naletel na najboljši sprejem v vladnih krogih, saj so pravosodni minister Angelino Alfano in drugi izrazili bojanzen, da bi ustanavljanje nove komisije lahko pomenilo izgubljanje časa, in to po nepotrebni spriči dejstva, da v parlamentu že obstajata komisiji za pravosodje. Toda Veltroni je svoj predlog včeraj potrdil in ga podrobnejše orisal predsedniku poslanske zbornice Gianfrancu Finiju. »Ne gre za zgubljanje ča-

sa,« je dejal. »Komisija, ki jo predlagam, bi omogočila, da bi sodniki, javni tožilci in odvetniki neposredno sodelovali pri sestavljanju reforme, medtem ko bi jih obstoječi parlamentarni komisiji lahko kvečjemu zaslišali,« je pojasnil voditelj demokratov.

Na Brunettov predlog, da bi ženske v bodoče odhajale v pokoj podobno kot moški s 65. letom starosti, pa je včeraj odgovorila ministrica v senci za enake možnosti pri Demokratski stranki Vittoria Franco. Dejala je, da so demokrati pripravljeni podpreti ukrepe v smeri predloga ministra za javno upravo pod pogojem, da bi vladna večina podprla zakonski osnutek Demokratske stranke o ženskem zaposlovanju. »Če hočemo odpraviti diskriminacije žensk pri delu in pri upokojitvi, potem se ne smemo omejiti na podaljšanje delovne dobe, ampak moramo sprejeti vrsto ukrepov, ki bi omogočali boljšo uskladitev med delom in materinstvom in bi sploh spodbujali zaposlovanje žensk,« je dejala.

ABRUCI - Demokratska stranka poražena, Italija vrednot strmo navzgor

Desna sredina pozela zmago na deželnih volitvah

PESCARA - Desna sredina je zmagovalka na deželnih volitvah v Abruci. Po približno polovici preštetih glasov (960 od skupnih 1.625 volišč) je namreč kandidat za predsednika deželne vlade Ljudstva svobode Giovanni Chiodi prejel 49,38% glasov, kandidat leve sredine Carlo Costantini 42,57%, kandidat UDC-UDEUR Rodolfo De Laurentis 4,99%, kandidat stranke La destra Teodoro Bon-tempo 1,90%, kandidatka Delavske komunistične partije Ilaria Del Biondo 0,75% in kandidat liste Per il bene comune Angelo Di Prospero 0,39% glasov.

Ce se ozremo po posameznih strankah, pa med drugim ugotovimo, da je Ljudstvo svobode prejelo 36,7% glasov (38,2% na zadnjih parlamentarnih volitvah), Demokratska stranka 20,6% (33,7%), Italija vrednot 14,4% (4,3%). Skratka, če je Berlusconijeva stranka rahlo nazadovala, je Veltronijeva zabeležila pravo katastrofo, medtem ko je Di Pietrova potrojila svoje glasove.

Ob vsem tem je treba tudi upoštevati, da je bila volilna udeležba rekordno

nizka. Na volišča se je namreč podalo 52,98% volilnih upravičencev, medtem ko je na prejšnjih deželnih volitvah leta 2005 šlo volit 68,58% volilnih upravičencev.

Na volilno udeležbo in sploh na volilne izide je prav gotovo vplival dramatični razplet dosedanja deželne zakonodajne dobe. Dosedanji predsednik deželne vlade Ottaviano del Turco (Demokratska stranka) je namreč odstopil, potem ko je bil letosnjega 14. julija priprt zaradi korupcije. Z njim sta se znašla za zapahi dva deželna odbornika, oba iz vrst demokratov, kakor tudi nekateri javni funkcionarji.

Kljub temu je voditelj Ljudstva svobode, ministrski predsednik Silvio Berlusconi, sinoči pozdravil Chiodijevo volilno uveljavitev, češ da gre tudi za priznanje rimske vladi. Veltroni ni skrival svojega razočaranja. »Izreden porast volilne neudeležbe kaže, da so ljudje naveličani in kritični, tudi do nas,« je dejal. Di Pietro pa je izreden uspeh svoje stranke prispeval dosledni opoziciji, ki jo vodi, pa tudi etični strogosti, ki jo zasleduje.

Gianni Chiodi

ANSA

PROMET - O zakonskem osnutku razpravlja komisija za promet poslanske zbornice

Strožja določila o stopnji alkohola?

Predlog o dodatnem znižanju dovoljene stopnje v krvi - Raziskava: 50 odstotkov ljudi vozi pod vplivoma alkohola ali drog - V minulem koncu tedna 27 mrtvih na cestah

RIM - Za italijanske avtomobiliste se morda napoveduje strožja določila v zvezi z dovoljeno mero uživanja alkohola. Komisija za transport poslanske zbornice namreč razpravlja o zakonskem osnutku, ki utegne biti sprejet že januarja in ki predvideva dodatno znižanje dosedanja dovoljene 0,5-odstotne stopnje alkohola v krvi na 0,2 odstotka. To je včeraj napovedal predsednik komisije Mario Valducci, ki je poudaril, da s tem soglašata tako večina kot opozicija.

Kar petdeset odstotkov avtomobilistov, ki so vpleteni v prometne nesreče, vozi pod vplivom alkohola ali drog. To je rezultat raziskave, ki je sad sodelovanja med oddelkom za urgenco milanske bolnišnice Niguarda in krajevno policijo. Primerov »cestnega gusarstva« pa je po ugotovitvah združenja svojcev žrtev prometnih nesreč v Italiji letno kaže petsto.

V minulem koncu tedna pa so italijanske ceste in avtoceste terjale 27 smrtnih žrtev, ki so življenje izgubile v 24 prometnih nesrečah, kar pomeni ena žrtev manj v primerjavi z lanskim in predlanskim letom. To ugotavljajo policija in karabinjerji, po katerih se tudi manjša število nesreč, veča pa število ranjenih. Promet je v letošnjem letu nadzorovalo preko 37.000 izvidnic, ki so ugotovile več kot 14.000 kršitev prometnega zakonika, pri čemer so vozni kom zbilj preko 28.000 točk z vozniškega dovoljenja, odzeli pa 738 vozniških in 594 prometnih dovoljenj.

Minuli konec tedna je na italijanskih cestah v prometnih nesrečah umrlo 27 ljudi

ANSA

POLITIKA - Podtajnik Giovanardi v Trstu

»Upokojitev pri 65 letih bo za ženske fakultativna«

Carlo Giovanardi

KROMA

TRST - Upokojitev pri 65. letu starosti bo za ženske fakultativna. To je na naše vprašanje odgovoril podtajnik pri predsedstvu vlade Carlo Giovanardi, ko se je včeraj mudil v Trstu na javnem srečanju z deželnimi voditelji Ljudstva svobode. Pristojni minister Renato Brunetta je povedal, da bo do lahko ženske prosti izbirale, ali nadaljevati z delom do 65. leta starosti, je dejal Giovanardi in poudaril, da je zato vsaka polemika odveč. Pripravljenosti Demokratske stranke, da podpre Brunettov predlog pod pogojem, da vladna večina osvoji njen zakonski osnutek o ženskem zaposlovanju, zato tudi ni komentiral, ker je to pač »vihar v kozarcu vode«.

Prav tako ni odgovoril na vprašanje o predlogu tajnika DS Walterja Veltronija o ustanovitvi posebne komisije, ki bi v 60 dneh izdelala skupne predloge za pravosodno reformo. S tem v zvezi je Giovanardi naglasil, da je reforma vsekakor nujna. Dejal je, da »je v Italiji problem izvajati reforme«, in dodal, da tako ni mogoče naprej. Podtajnik je kot primer omenil prav volitve v Abruci. Do njih je prišlo po arretaciji deželnega predsednika Ottaviana Del Turca, češ da so ga bremeniili neovrgljivi dokazi, ki meni Giovanardi in poudaril, da sami sodniki danes zahtevajo podaljšanje preiskave.

A.G.

VČERAJ Umrl je založnik Caracciolo

RIM - Sinoči je v 83. letu starosti umrl znani založnik Carlo Caracciolo, ki se ga je držal vzdevk »princ založnikov«, nakateri pa so ga imenovali kar »rdeči baron«. Caracciolo je bil predsednik založniške skupine L'Espresso in je sredi sedemdesetih let prejšnjega stoletja skupaj z Eugenijem Scalfarijem ustanovil dnevnik Repubblica.

V mladih letih je bil partizan v dolini Ossola, po vojni pa je v Rimu študiral pravo in opravil specializacijo na ameriški univerzi Harvard. Leta 1951 je ustanovil založniško družbo Eta Kompass, potem znateni teden L'Espresso in je sicer v tem letu ustanovil dnevnik Repubblica, ki je danes po kakovosti v prodaji v vrhu italijanske panorame dynevnikov.

Ob smrti uglednega založnika so včeraj družini izrazile sožalje številne javne osebnosti, s predsednikom republike Giorgiom Napolitanom na čelu.

AFGANISTAN - Ameriški predsednik po Bagdadu obiskal Kabul

Bush: Pred koalicijo težki dnevi v boju proti terorizmu

Karzaj: Afganistan se ne bo odpovedal mednarodni pomoči, dokler se ne bo v celoti postavil na lastne noge

KABUL - Ameriški predsednik George Bush je po nedeljskem obisku v Iraku prispel še na poslovilni obisk v Afganistan, kjer se je včeraj sestal z afganistanskimi predstavniki. Ob tem je pohvalil napredok, ki ga je v Afganistanu dosegla mednarodna skupnost, a obenem opozoril na "težke dni", ki čakajo zaveznike sile v boju proti terorizmu.

Kot je Bush povedal na tiskovni konferenci po srečanju s predsednikom Hamidom Karzajem, po sedmih letih, odkar so ZDA sprožile napad na Afganistan, s katerim so strmoglave talibane, v državi ostaja še veliko "težkih izzivov". Priznal je, da koalicijske sile v boju proti terorizmu v tej državi čakajo "težki dnevi", a obenem dejal, da so razmere "nedvomno boljše", kot so bile leta 2001. Po Bushovih besedah se talibani želijo znova zavihteti na oblast. Talibani, je izjavil Bush, ne prenesejo misli o svojih družbi.

Afganistanski predsednik Karzaj je dejal, da njegova država brez pomoci ZDA in drugih zaveznikov ne bi dosegla tolikšnega napredka. Afganistan si želi nadaljevati sodelovanje z mednarodno skupnostjo, dokler ne bo porazil terorizma in ekstremizma ter groženja, s katero se soočajo Afganistan, njegove sosedje in preostali svet. "Afganistan ne bo dopustil, da bi nas mednarodna skupnost zapustila, dokler se ne bo v celoti postavil na lastne noge, dokler ne bomo močni dovolj, da bi se branili in imeli močno gospodarstvo," je pristavljal Karzaj.

"Imamo strateški interes in verjamem, da tudi moralni interes za vzpostavitev uspešne in mirne demokracije v Afganistanu in, ne glede na to, kako dolgo bo trajalo, bomo pomagali, da bodo prebivalci Afganistana uspeli," je pred tem v nagonu ameriškim vojakom v operišču Bagram povedal Bush, ki se januarju poslavljaj od predsedniške funkcije. Afganistan je pred tem obiskal le enkrat, marca 2006.

V pogovoru z novinarji na poti v Kabul je Bush spregovoril tudi o tem, da se je okreplilo nasilje v Afganistanu. Razlog za to je pripisal temu, da se afganistanske in tuje sile borijo proti talibanom in predstavnikom mednarodne teroristične mreže Al Kaida na območju, kjer se to še ni zgodilo. (STA)

RUSIJA - Nekateri menijo, da se vračajo časi Sovjetske zveze

Moskovska vlada predлага dumi sporno širitev definicije izdaje

MOSKVA - Ruska vlada je v parlament vložila predlog novega zakona, ki razširja definicijo izdaje. Po novem se izdaja ne bo nanašala samo na dejanja proti državni varnosti, temveč tudi na dejanja proti ustavnemu ureditvi in državni integriteti. Številni pravniki se bojijo, da se Rusija s tem vraca v čase Sovjetske zveze, poroča francoska tiskovna agencija AFP.

V sedanji zakonodaji je izdaja definirana kot "izdajalsko dejanje z namenom škoditi zunanjim varnostim", v predlogu novega zakona pa se opredelitev izdaje razširja na "dejanja, uprjena proti varnosti Ruske federacije, njenega ustavnega reda, suverenosti, ozemeljske in državne celovitosti".

V predlogu, ki ga je vlada v dnu vložila minuli petek, tudi piše, da nudene finančne, materialne, tehnične ali svetovalne podpore tujim organizacijam tudi pomeni državno izdajo. "To je namig ljudem, naj sedijo pri miру in so tiho," meni Ana Stavicka, od-

IRAK - Med nedeljko tiskovno konferenco

Novinar, ki je na Busha zalučal čevlje, postal »heroj«

Iraški časnikar
Muntadar al-Zeidi
(hrbitno) dviga
enega izmed dveh
čevljev, ki ju je
zalučal na Busha

BAGDAD - Novinarja, ki je med nedeljsko tiskovno konferenco v ameriškega predsednika Georga Busha vrgel svoje čevlje, so včeraj zadrževali varnostniki iraškega premiera Nuri al Malika. Zaslišali so ga, ali mu je za napad kdo plačal, ter ga testirali za uporabo alkohola in drog.

V Bagdadu pa medtem na tisoče iračanov zahteva izpustitev prijetega novinarja Muntadarja al Zeida. Množica, ki se je zbrala v bagdadski četrtni Sard City, je priprtega novinarja že razglasila za heroja, televizijska postaja, za katero je al Zeidi poročal, pa je iraške oblasti spomnila, da je njen novinar le uveljavil svobodo govora.

Dejanje novinarja, ki ga je iraška vlada označila za sramotno, so medtem številni prebivalci arabskega sveta pozdravili kot idealno poslovilno darilo odhajajočemu ameriškemu predsedniku. Kot so povedali njegovi poklicni kolegi pri časniku Al Bagdadia, je al Zeidi že dle časa načrtoval svoje dejanje in je le čakal na primerno priložnost.

Med številnimi Iračani, ki izražajo podporo novinarju, je tudi nekdanji

odvetnik usmrčenega iraškega diktatorja Sadama Huseina, ki celo zbira ekipo za njegovo obrambo. "Zaenkrat je okoli 200 iraških in drugih odvetnikov, vključno z ameriškimi, izrazilo pripravljenost novinarja braniti zastonj," je povedal odvetnik Kalil al Dulaimi. Priatelji al-Zeida pravijo, da so novinarja pred letom dni ugrabili šiitski skrajneži, izpustili pa so ga po posredovanju njegove televizijske postaje.

Al Zeidi je med novinarsko konferenco, ravno ko sta si Bush in al Maliki segla v roke, v ameriškega predsednika zalučal najprej enega, nato pa še drugi čevlje.

"To je slovo, ti pes," je vpil v arabščini. "To je od vdov, sirot in vseh, ki so bili ubiti v Iraku."

Vrženi čevlji je sicer zgrešil svojo tarčo in se zadel v steno za Bushem - ob tem naj omenimo, da v arabski kulturni veljajo podplati čevljev za največjo žalitev. Ameriški predsednik se je ob dogodku le nelagodno nasmehnil in záčudenemu iraškemu premieru al Maliku dejal: "Me sploh ne moti" ter se celo pošalil, da je šlo za res velik čevljev. Tako iraški varnostniki kot agenti ameri-

ške obveščevalne službe so po dogodku skočili na iraškega novinarja ter ga zvlekli iz konferenčne dvorane.

Bush je v nedeljo prispel v Irak nenapovedano. Poleg s premierom Nurijem al Malikijem se je srečal s predsednikom Džalalom Talabanim. Povedal je, da je bila vojna v Iraku težka, a nujna. "Delo ni bilo lahko, vendar je bilo nujno za ameriško varnost, iraško upanje in svetovni mir".

Bush in al Maliki sta tudi slovesno podpisala iraško-ameriški sporazum o statusu sil (Sofa), ki bo ameriškim vojakom omogočil, da v Iraku ostanejo še tri leta po tem, ko se jim 31. decembra izteče mandat Združenih narodov. Bushov svetovalec za nacionalno varnost Stephen Hadley je omenjeni sporazum označil kot "izjemni dokument".

Sporazum sicer predvideva, da se bodo ameriški vojaki iz Iraka umaknili najkasneje leta 2011, vendar pa je novoizvoljeni ameriški predsednik Barack Obama napovedal, da bo ameriško vojaško misijo v Iraku končal že v 16 mesecih po prevzemu mandata.

IMF napoveduje okrevanje gospodarstva čez leto

MADRID - Generalni direktor Mednarodnega denarnega sklada (IMF) Dominique Strauss-Kahn je včeraj posvaril pred globalno recesijo, okrevanje svetovnega gospodarstva pa se bo po njegovem mnenju začelo konec leta 2009 ali v začetku leta 2010. "Globalne napovedi bodo še slabše," je dejal v Madridu po poročanju francoske tiskovne agencije AFP.

Po njegovem mnenju je globalna recesija pred vratil. Upadanje gospodarske rasti v naglo razvijajočih se državah, kot je Kitajska, ne bo uspeло nadomestiti učinkov recesije v razvitih državah, je prepričan. Dodal je še, da precejšnja negotovost omejuje tudi ukrepe fiskalne politike.

Temeljna listina združenja Asean začela veljati

DŽAKARTA - Temeljna listina Združenja držav Jugovzhodne Azije (Asean) je dober mesec potem, ko jo je ratificirala še zadnja članica organizacije, včeraj začela veljati. Z listino, ki določa pravila članstva v organizaciji, je Asean med drugim pridobil status pravne osebe, članice pa so se zavezale k spoštovanju človekovih pravic in demokratičnih norm. "Iz ohlapnega združenja držav v preteklosti je Asean sedaj postal pravna oseba, ki si v prihodnosti prizadeva postati skupnost," je ob tem na srečanju zunanjih ministrov držav članic v Džakarti povedal tajski minister za informiranje Mun Patanontai. Srečanje ministrov naj bi se že pred časom odvilo na Tajske, ki trenutno predseduje organizaciji, a je bilo zaradi tamkajšnjih napetih političnih razmer prestavljeno v Indonezijo. Poleg njiju organizacijo sestavljajo še Brunej, Kambodža, Laos, Malezija, Mjanmar, Filipini, Singapur in Vietnam.

Grški predsednik operiran na srcu

ATENE - Grški predsednik Karolos Papalias je včeraj prestal operacijo na srcu. Zdravnik so 79-letnemu Papaliasu zaradi nepravilnega srčnega utripa vstavili srčni vspodbujevalnik. Iz bolnišnice Atikon so sporočili, da se je predsednik po operaciji počutil odlično. Nekdanji socialistični zunanjji minister, ki se je v mladosti ukvarjal z atletiko, doslej ni imel resnih težav z zdravjem. Papalias je bil na predsedniški položaj izvoljen leta 2005 in je eden najbolj priljubljenih grških politikov. Grčijo sicer že deset dni pretresajo nasilni protesti zaradi smrti 15-letnega dečka, ki sta ga 6. decembra ubila policista. (STA)

RUSIJA - Nekateri menijo, da se vračajo časi Sovjetske zveze

Moskovska vlada predлага dumi sporno širitev definicije izdaje

vetnica Igorja Suziagina, ki je bil leta 2004 obsojen na 15 let zapora, ker naj bi vohunil za ZDA. Po njenem mnenju si bodo lahko preiskovalci zakon razlagali zelo široko in po lastni presoji.

Razlaga zakona pravi, da je cilj predpisa pomoč pri delu preiskovalcev FSB, naslednice sovjetske obveščevalne službe KGB. Predlog razširja definicijo tujih organizacij tudi na "mednarodne organizacije", ki po mnenju ruskih oblasti poskušajo priti do russkih državnih skrivnosti z nezakonitimi sredstvi.

Ruski premier Vladimir Putin, ki je bil tudi sam nekoč agent KGB, je, ko je bil še predsednik, tuje organizacije, ki delujejo v Rusiji, večkrat obtožil, da zagovarjajo interese zahodnih vlad in urujo opozicijske protestnike.

Boris Nadeždin z moskovske pravne fakultete je predlog novega zakona označil za "krivo vero" in "zastrupljanje". "To je točno to, kar se je dogajalo v Stalinovih časih," je dejal. (STA)

IZRAEL - Zahteval je preiskavo ICC

Zavrnjen poročevalec ZN za človekove pravice

JERUZALEM - Izraelske oblasti so včeraj izgnale posebnega poročevalca ZN za človekove pravice na okupiranih palestinskih ozemljih Richarda Falka, ker je po njihovem mnenju zelo pristranski do judovske države. Falk je minuli teden Izrael obtožil, da izvaja zločine proti človečnosti nad Palestinci.

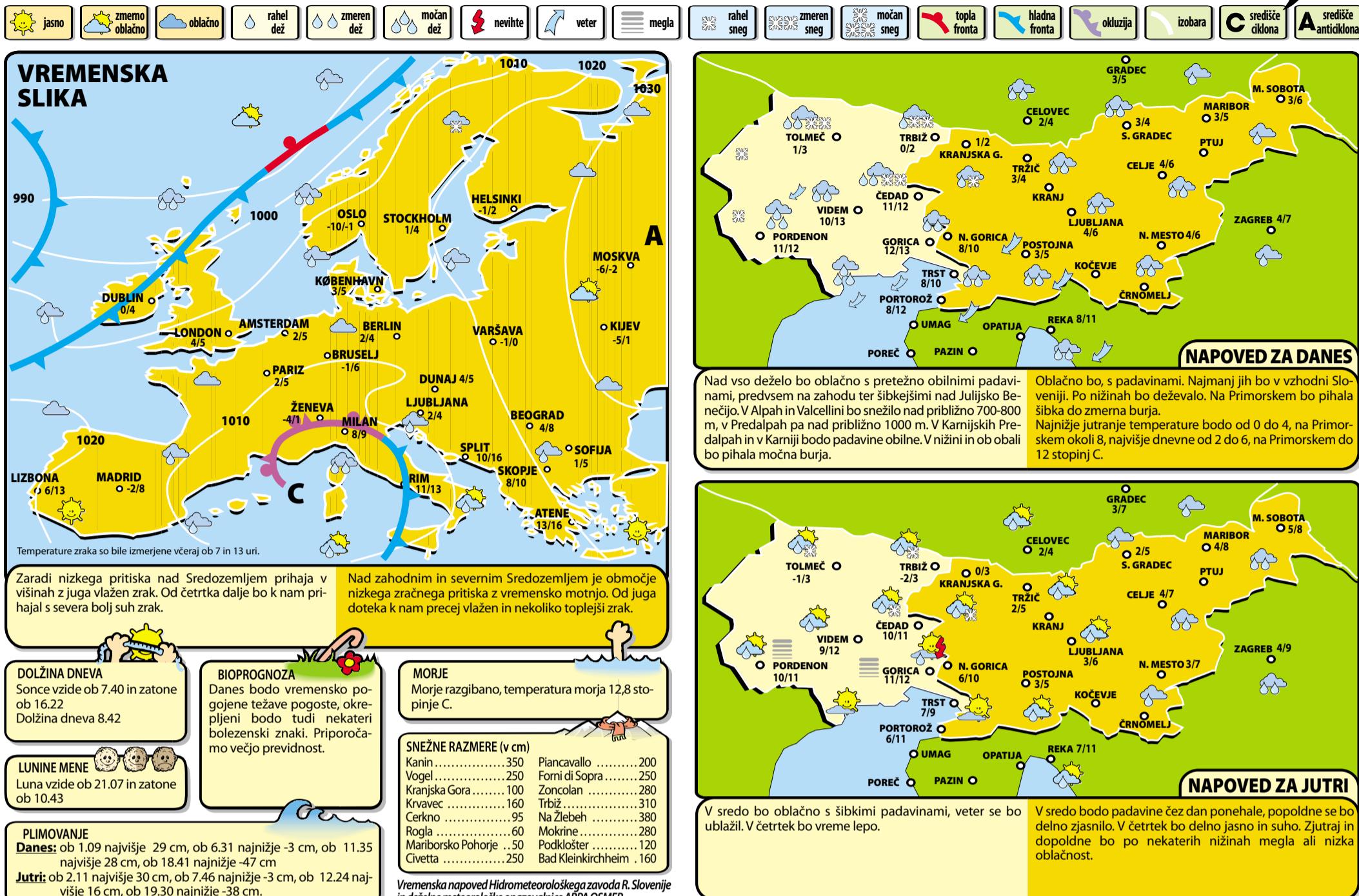
Falk so v nedeljo na priporočilo zunanjega ministrstva ustavili na mednaroden letališču Ben Gurion v Tel Avivu. Noč je preživel na letališču, izraelske oblasti pa so ga včeraj zjutraj posadile na letalo proti ZDA, je sporočil tiskovni predstavnik uradne visokega komisariata ZN za človekove pravice Rupert Colville. Falk "ne poskuša spodbujati človekovih pravic, temveč prihaja s pripravljenimi zaključki, ki so seveda ekstremni in vsebujejo načrtno kritiko Izrael in samo Izraela", je sporočil tiskovni predstavnik zunanjega ministrstva Jigal Palmon. Falk včeraj ni bil dosegljiv za komentar, tiskovna predstavnica izraelskega ministrstva Sabine Hadad pa je povestala, da je bil poročevalec ZN vnaprej obveščen, da bo zavrnjen, če bo prišel v Izrael.

Falk je dejal, da Izrael v Gazu dovoli dostavo ravno toliko hrane in goriva, da ne prihaja do množične lakote in bolezni. Ob tem je okaral države, ki so po njegovem sodelovanju za nastale razmere, ker politično v gospodarstvo podpirajo izraelsko kaznovalno politiko, ni jih pa poimensko navedel.

Po Falkovem mnenju je Izrael kriv za nedavne kršitve prekinitev ognja s Hamatom, ker "ni izpolnil svojih obveznosti iz sporazuma, ki predvideva izboljšanje življenjskih razmer za prebivalce Gaze". (STA)

NOVA GORICA adriatica.net CENTER POTOVANJ, Gradnikova brigada 7, tel.: +386 (0)5 333 24 16 | KOPER adriatica.net CENTER POTOVANJ, Pristaniška ulica 2, tel.: +386 (0)5 627 84 10 | SEŽANA adriatica.net CENTER POTOVANJ, Kosovelova ulica 4 b, tel.: +386 (0)5 730 12 10

POTUJ PAMETNO

adriatica.net
CENTER POTOVANJ
www.centerpotovanj.si

JUŽNA AFRIKA - Lepotno tekmovanje

Rusinja okronana za miss sveta

JOHANNESBURG - Na 58. izboru za miss sveta je v soboto v Južnoafriški republiki zmagala 21-letna Rusinja Ksenja Suhinova, ki ji je uspelo pomestiti s konkurenco 108 lepotic z vsega sveta. Blondinka, ki prihaja iz Sibirije in je še študentka, je krono prevzela od Kitajke Zhang Zi Lin, poroča francoska tiskovna agencija AFP.

Naziv druge spremeljevalke je prišel 23-letni Gabriel Walcott iz Trinidad and Tobago, prva spremeljevalka pa je postala 21-letna Indijska Parvathay Omanakuttan. V finale se je sicer po-

leg treh lepotic uspelo uvrstiti še predstavnici Angole in Južnoafriške republike.

"Mislim, da lahko pomagam ljudem in hočem pomagati ljudem in čedans od tu odidem s krono, bom to tudi storila," je Suhinova odvrnila na vprašanje žirije, zakaj si prav ona zaslubi laškavi naziv.

Prestižen dvourni dogodek v Johannesburgu, ki je najstarejše in najbolj ugledno lepotno tekmovanje na svetu gostil že šestič, so si lahko v živo ogledali gledalci v 187 državah. (STA)

AVSTRALIJA - Alex Bellini je skušal preveslati Tih ocean

Po večmesečnem veslanju Tržačan omagal tik pred ciljem

Alex Bellini s svojim čolnom na avstralski obali

ANS

SYDNEY - 30-letni tržački avanturist, ki je preko Tihega oceana sam preveslal 18.000 kilometrov, je omagal tik pred ciljem. Kakih 130 kilometrov pred obalo Avstralije je poklical ženo, da je preveč utrujen, da bi končal pot, tako da so ga do Newcastle severno od Sydneyja prepeljale avstralske oblasti, poroča ameriška tiskovna agencija AP.

30-letni Alex Bellini, ki je sam preveslal že Atlantski ocean in Sredozemsko morje, je 21. februarja na

7,5 metra dolgem čolnu pot začel v Peruju. Povedal pa je, da mu je močan veter več dni preprečeval, da bi dosegel avstralsko obalo, tako da je bil do petka že povsem izmučen. Nato je v soboto poklical ženo, ki je poklicala avstralske oblasti.

Bellini je poudaril, da se na pot ni odpravil, da bi dosegel rekord. Hotel je prečkal Tihi ocean, podvig pa je bil namenjen tudi "poti vase", je povedal. S kopnim je ohranil stik s satelitskim telefonom, jedel je predvsem

suho hrano, na manjšem kuhalniku pa si je kdaj tudi kaj skuhal.

Kot je povedal, je najbolj pogrešal sladice, kot sta tiramisu in jabolčna pita. Najhuje mu je bilo trpeti osamljenost, pogrešal pa je tudi svojo ženo, s katero sta se že dobila v Avstraliji. Čez kak teden se bosta vrnila domov, Bellini pa je poudaril, da za zdaj ne načrtuje novih avantur in da želi čimveč časa preživeti s svojo ženo. Doma je v Trstu, sicer pa je po rodu iz Val Telline.